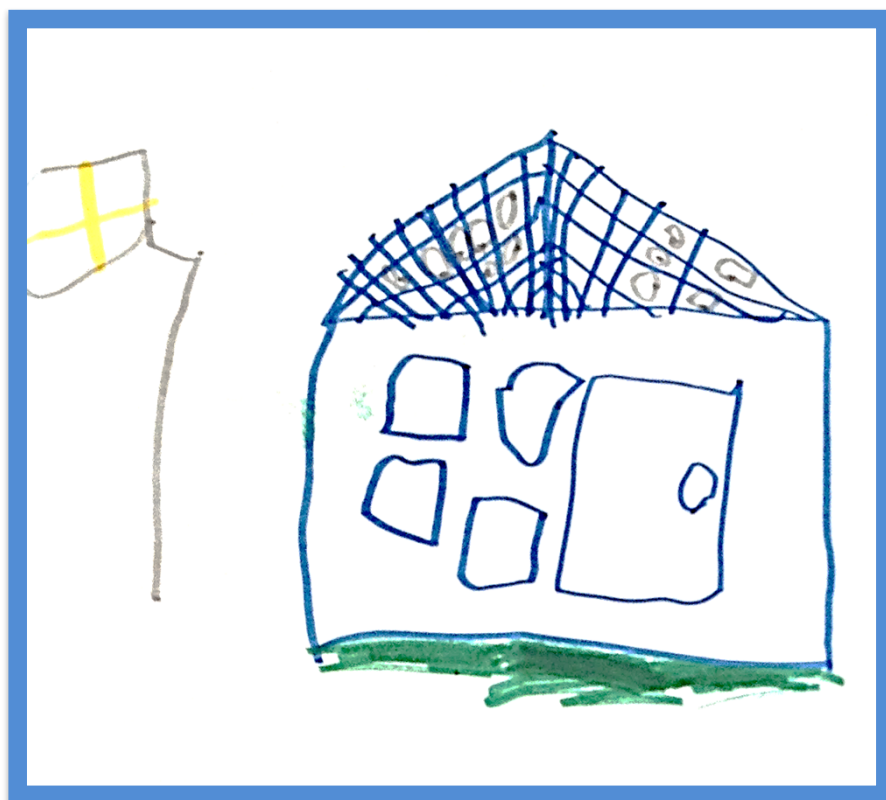

RØDOVRE KOMMUNE

Kvalitetsrapport

DAGTILBUDSOMRÅDET 2021

Børne- og Kulturforvaltningen
Rødovre Kommune

FORORD

I Rødovre Kommune ønsker vi det bedste for vores børn. Vi ved, at de første 1.000 dage af et barns liv er afgørende for resten af barnets liv. Derfor har vi i Rødovre en ambition om at tilbyde højkvalitets-dagtilbud til vores mindste børn. Det kræver, at vi hele tiden udvikler vores dagtilbud, så alle børn får de rette deltagelsesmuligheder i børnefællesskabet og derigennem udvikles, trives og dannes. Vi ved også, at de første 1.000 dage for børn med særlige behov er ekstra vigtige, hvis vi skal sikre en tidlig indsats og give børnene chancelighed. I kvalitetsrapporten fremhæves det således, at arbejdet med børn i udsatte positioner er under udvikling, så fagpersoner i hele kommunen i højere grad end tidligere arbejder sammen om børnene og deres familier. Vi kunne kalde indsatsen "Sammen om børnene", og det glæder os, at udviklingen af den tidlige indsats fortsætter.

Med denne kvalitetsrapport for Dagtilbudsområdet får vi for første gang et samlet billede af, hvordan der arbejdes med at sikre højkvalitets-dagtilbud til vores mindste borgere. Kvalitetsrapporten er et godt redskab for os politikere, når vi skal træffe fremtidige beslutninger for dagtilbuddene, og dermed for vores mindste børn. Vi håber, at også forældrebestyrelserne vil læse med, så de kan få inspiration til deres fortsatte store arbejde med at understøtte det gode lokale børneliv.

Med kvalitetsrapporten er det muligt at få et indblik i, hvordan Rødovre Kommune har igangsat implementeringen af de nye styrkede læreplaner, hvor særligt læringsmiljøerne for børnene er i centrum. Legen og dagligdagsrutinerne er kommet mere i fokus i dagtilbuddene, og Dagtilbudsområdet ser tegn på, at det giver højere kvalitet i pædagogikken. Denne ses blandt andet i de tilsyn, som Rødovre Kommune fører hvert andet år i vores dagtilbud. Tilsyn der følges op med kvalitetsudvikling, hvis der er behov for dette.

Høj pædagogisk kvalitet kræver, at der er tilstrækkeligt med pædagogisk personale. Derfor har Rødovre Kommune prioriteret at fremrykke minimumsnormeringerne. Vi er opmærksomme på, at der er mangel på uddannede pædagoger, og arbejder derfor for, at Rødovre Kommune også i fremtiden kan rekruttere tilstrækkelig med pædagoger, så vi fortsat kan sikre højkvalitets-dagtilbud.

Dagtilbudsområdet har valgt at arbejde med fire indsatsområder de kommende to år. Dagtilbuddene er bekendt med indsatserne, men der er behov for et fortsat fokus på områderne. Vi glæder os således til at følge det fortsatte arbejde med at sikre højkvalitets-dagtilbud gennem indsatsområderne "Evaluering og læringsmiljøer", "Digitalisering", "Børn i udsatte positioner" og arbejdet omkring udvikling af en "Helhedsplan for bygninger".

God læselyst.

Britt Jensen
Borgmester

Flemming Lunde Østergaard Hansen
Formand for Børne- og Skoleudvalget

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	1
INDLEDNING	3
PRÆSENTATION AF DAGTILBUDSOMRÅDET	3
KVALITETSRAPPORTEN I HOVEDTRÆK	4
HØJKVALITETS-DAGTILBUD	5
DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	5
PÆDAGOGISKE LÆRINGSMILJØER	5
EVALUERINGS- OG REFLEKSIONSKULTUR	6
EVALUERING AF DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	6
PÆDAGOGISK PRAKSIS I EN TID MED COVID-19	7
TILSYN PÅ DAGTILBUDSOMRÅDET	9
PÆDAGOGISK TILSYN	9
HYGIEJNEBESØG OG SAMARBEJDE MED SUNDHEDSPLEJEN	11
TILSYN MED PRIVATE PASNINGSORDNINGER	12
ØVRIGE TILSYN	13
UNDERSTØTTENDE ARBEJDE I DAGTILBUDDENE	14
FORÆLDRESAMARBEJDE	14
SPROG	14
UNDERSTØTTENDE INDSATSER I LÆRINGSMILJØERNE	16
OVERGANGE – SAMMENHÆNG I BARNETS LIV	19
BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	21
NY PROCES FOR INDSATSER	21
BESKRIVELSE AF INDSATSER	22
UDVIKLING I ANTALLET AF BØRN MED SPECIALPÆDAGOGISKE BEHOV	24
UNDERSTØTTENDE INDSATSER PÅ DET SPECIALISEREDE OMRÅDE	25
STRUKTURELLE RAMMER FOR DAGTILBUD	27
PERSONALE	27
MINIMUMSNORMERINGER	29
FYSISKE RAMMER I RØDOVRE KOMMUNES DAGTILBUD	29
FROKOSTORDNING OG VEDLIGEHOLD AF KØKKENER	31
DIGITALISERING	31
DAGTILBUDSOMRÅDET I TAL	32
INDSATSOMRÅDER	34
EVALUERING OG LÆRINGSMILJØER	34
DIGITALISERING	34
BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	34
HELHEDSPLAN FOR BYGNINGER	34
BILAG: TILSYNSKONKLUSIONER	36

INDLEDNING

Den nye, reviderede dagtilbudslov trådte i kraft d. 1. juli 2018. Med den nye lov blev det et krav, at Kommunalbestyrelsen mindst hvert andet år skal drøfte udviklingen på Dagtilbudsområdet politisk. Drøftelsen skal tage udgangspunkt i, hvordan kommunens rammer for dagtilbud og indsatser på området, bidrager til, at dagtilbuddene opfylder lovens krav.

På baggrund af denne drøftelse skal Kommunalbestyrelsen beslutte, om der skal iværksættes tiltag, som kan understøtte og kvalificere dagtilbuddenes arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer, der fremmer børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Det er således også intentionen, at denne kvalitetsrapport kan bidrage til og kvalificere den politiske drøftelse om den pædagogiske kvalitet i børnehøjde. Rapporten kan dermed danne baggrund for beslutninger om nye tiltag til understøttelse af udviklingen af høj pædagogisk kvalitet på Dagtilbudsområdet i Rødovre Kommune.

Rapporten beskriver udviklingen i kvaliteten på Dagtilbudsområdet siden 2019. Dermed viser rapporten ikke kun det aktuelle statusbillede, men også den kvalitetsudvikling, dagtilbuddene har sat i gang med den nye lovgivning, og som de fortsat står midt i. Kvalitetsrapporten har en bred målgruppe og henvender sig både til politikere samt medarbejdere og ledere i dagtilbuddene. For medarbejdere og ledere kan rapporten bruges til at spejle dagtilbuddenes egne resultater og tiltag i den generelle udvikling i Rødovre. Det er endvidere hensigten, at kvalitetsrapporten skal kunne bidrage til arbejdet med "Sammen om Rødovre" og give forældre og andre relevante interessenter et samlet overblik over resultater og indsatser i Rødovre Kommunes dagtilbud

Kvalitetsrapporten er den første, der er udarbejdet på Dagtilbudsområdet i Rødovre Kommune. Den er blevet udarbejdet med henblik på at beskrive og følge udviklingen på Dagtilbudsområdet med afsæt i data, der systematisk indsamles og analyseres. Kvalitetsrapportens formål er også at afdække, hvordan Dagtilbudsområdet fremadrettet kan skabe et mere solidt datagrundlag for kvalitet i dagtilbuddene, der kan bidrage til at kvalificere drøftelser og beslutninger på tværs af enheder og niveauer i hele Rødovre Kommune. Dette er med til at understøtte "Sammen om Rødovre".

PRÆSENTATION AF DAGTILBUDSOMRÅDET

Dagtilbudsområdet består af 20 kommunale dagtilbud, et selvejende dagtilbud og den kommunale dagpleje. Derudover fører Dagtilbudsområdet tilsyn med en privat børnehave og en række private pasningsordninger beliggende i Rødovre.

Rødovre Kommunes mindste dagtilbud er på ca. 32 vuggestuebørn, mens det største dagtilbud huser cirka 190 børn. De større dagtilbud er opdelt i afdelinger for at sikre, at der er mulighed for nærvær og fordybelse samt oplevelsen af at være en mindre gruppe på trods af dagtilbuddets størrelse. Et af kommunens dagtilbud er certificeret af DGI som idrætsinstitution, og to af dagtilbuddene har naturprofiler, hvor de dagligt har en gruppe af børn med i skoven som en del af den pædagogiske hverdag. Derudover har Dagtilbudsområdet en naturkonsulent, en formidlingskonsulent samt flere kulturpædagoger ansat til at understøtte dagtilbuddenes arbejde. Dagtilbuddene understøttes derudover af Pædagogisk Ressourceteam samt medarbejdere fra Pædagogisk Udviklingscenter.

KVALITETSRAPPORTEN I HOVEDTRÆK

Dagtilbudsområdet er med den nye dagtilbudslov fra juli 2018 i gang med en gennemgribende forandring af dagtilbudspædagogikken med fokus på at sikre højkvalitets-dagtilbud. Der er kommet en styrket opmærksomhed på, at børneperspektivet skal være i centrum.

Derudover er refleksions- og evalueringskultur blevet fremhævet som en ny og afgørende vigtig tilgang til arbejdet i dagtilbuddene – medarbejdere og ledelse skal løbende forholde sig til og reflektere over egen praksis. De løbende refleksioner skal suppleres af løbende, systematiserede evalueringer. Evalueringer, der skal foretages på baggrund af systematisk indsamlet data. Forvaltningen arbejder også hen imod en mere systematiseret dataindsamling, der løbende kan sætte fokus på de områder, der har brug for et ekstra fokus i arbejdet med højkvalitets-dagtilbud.

Den nye styrkede læreplan afspejler den nye refleksions- og evalueringskultur og er blevet medarbejdernes dynamiske værktøj i deres daglige arbejde. Den første evaluering af dagtilbuddenes nye læreplaner og efterfølgende tilpasning til anden udgave af læreplanerne er netop blevet gennemført i første halvår af 2021.

På baggrund af den nye dagtilbudslov har Rødovre Kommune implementeret en ny model for pædagogisk tilsyn, som er tilpasset til loven. Sideløbende med den nye dagtilbudslov har Rødovre Kommune også oplevet en stigning i antallet af børn med særlige behov. Lovgivningen og denne stigning har til sammen kaldt på en ændring af Dagtilbudsområdets arbejde med det specialiserede område, som fortsat er i gang. Arbejdet skal ske i tæt samarbejde med Børne- og Familieafdelingen, Sundhedsplejen og den tværfaglige support, der findes i PUC (Pædagogisk Udviklingscenter), så familien og barnets netværk indtænkes rundt om barnet.

Dagtilbudsområdet har de sidste seks år oplevet en stigning i antallet af 0-6-årige børn i kommunen. Der er blevet bygget nye dagtilbud, der har sikret, at der er kapacitet til alle børn. Derudover er der kommet fokus på at sikre kvalitet i dagtilbuddenes fysiske rammer. Dette kræver blandt andet bygninger og køkkener, der lever op til de behov, dagtilbuddene har. Alle børn i dagtilbud har brug for opdaterede fysiske rammer, hvor der er plads til pauser, ro og fordybelse.

Medarbejderne på Dagtilbudsområdet er også en vigtig faktor, når man skal sikre højkvalitets-dagtilbud i kommunen. Der er ved at blive indført minimumsnormeringer i dagtilbuddene, men det er ikke nok med flere hænder. Det skal også være medarbejdere med de rigtige kompetencer. Da der generelt er mangel på uddannede pædagoger, har Rødovre Kommune fokus på at sikre videreuddannelse og opkvalificering af medarbejdere samt på at finde den bedste model for rekruttering til Dagtilbudsområdet.

Som et led i arbejdet med at sikre højkvalitets-dagtilbud i Rødovre, vil der i de næste to år blive arbejdet i særlig grad med fire indsatsområder: Evaluering og læringsmiljøer, Børn i udsatte positioner, Digitalisering samt Helhedsplan for bygninger. De fire indsatsområder udfoldes sidst i rapporten.

HØJKVALITETS-DAGTILBUD

Rødovre Kommune arbejder for at skabe høj kvalitets-dagtilbud. Høj kvalitetsdagtilbud skal forstås som dagtilbud, der arbejder systematisk med udgangspunkt i deres styrkede pædagogiske læreplaner. To nøglebegreber i arbejdet med høj kvalitets-dagtilbud og den styrkede pædagogiske læreplan er pædagogiske læringsmiljøer samt refleksions- og evalueringskultur. Begge begreber bliver uddybet herunder.

DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Dagtilbuddene i Rødovre Kommune har arbejdet med de nye styrkede læreplaner siden den nye lovgivning blev indført medio 2018. De nye læreplaner er medarbejdernes arbejdsredskab og skal ikke som tidligere godkendes af Kommunalbestyrelsen. Læreplanerne skal nu i stedet evalueres af dagtilbuddene hvert andet år. Når dagtilbuddene aktivt bruger deres styrkede pædagogiske læreplan højnes kvaliteten i dagtilbuddene, og det styrker børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Rødovre Kommunes dagtilbud arbejder efter en fælles læreplansskabelon, som dagtilbudslederne har været med til at udvikle. Skabelonen tilpasses løbende til en Rødovre-kontekst igennem et tværfagligt samarbejde, som giver nye faglige perspektiver. De nye faglige perspektiver er med til at understøtte den ønskede evalueringskultur, som er kommet i fokus med den nye dagtilbudslov, og som skal være med til at sikre høj kvalitets-dagtilbud.

Som led i implementeringen af den styrkede pædagogiske læreplan har Rødovre Kommune efteruddannet cirka 50 medarbejdere i den nye lovgivning. Medarbejderne fungerer som faglige fyrtårne i dagtilbuddene. Samtidig har ca. 25 ledelsesrepræsentanter taget en uddannelse i faglig ledelse af evalueringskultur som en del af den styrkede læreplan, og der har været afholdt ledelsesdage med fokus på refleksions- og evalueringskultur. Dagtilbudsområdet ønsker at uddanne flere Faglige Fyrtårne for at fastholde det systematiske arbejde med den nye styrkede pædagogiske læreplan samt sikre fortsat fokus på evalueringskultur i dagtilbuddene.

PÆDAGOGISKE LÆRINGSMILJØER

Læringsmiljøer er et centralt begreb i den nye styrkede pædagogiske læreplan. Pædagogiske læringsmiljøer forstås som miljøer i dagtilbuddet, hvor det pædagogiske personale arbejder målrettet med børns trivsel, udvikling, læring og dannelse. Pædagogiske læringsmiljøer er formet af dels fysiske rammer – altså bygning og indretning – og dels af samspillet mellem børn og voksne. Ikke mindst er læringsmiljøerne formet af kvaliteten af de fysiske rammer og samspillet mellem børn og voksne. Det pædagogiske personale og ledelsen i dagtilbuddet skal have et løbende blik for at rammesætte og tilrettelægge læringsmiljøerne på en måde, så børnene får de bedst mulige betingelser for at udvikle sig og lære nyt.

”Det pædagogiske læringsmiljø skal altid tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskaber, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger”.

Fra ”Den styrkede pædagogiske læreplan – rammer og indhold”

EVALUERINGS- OG REFLEKSIONSKULTUR

I den styrkede pædagogiske læreplan beskrives det, at lederne af dagtilbuddene har ansvaret for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddene. I en evalueringskultur skal dagtilbuddene løbende både reflektere og evaluere. Det vil blandt andet sige, at dagtilbudslederne har ansvaret for, at de pædagogiske medarbejdere og ledelsen selv løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppernes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Ved evaluering skal dagtilbuddene beslutte sig for, hvad der ønskes at lave en efterspørgsel på: de skal være bevidste om, hvad de vil vide noget om. Derefter skal de systematisk indsamle kvalitative eller kvantitative data og foretage deres evaluering på baggrund heraf.

Udviklingen af en refleksions- og evalueringskultur kalder på en ny strukturering og systematik i dagtilbuddene. Alt sammen med det mål at højne den pædagogiske kvalitet i dagtilbuddene og dermed bidrage til at skabe høj-kvalitets-dagtilbud til gavn for børnene.

EVALUERING AF DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Første udgave af dagtilbuddenes styrkede pædagogiske læreplaner er nu evalueret i alle dagtilbud. Lederne har evalueret læreplanerne med udgangspunkt i en række spørgsmål og på baggrund af medarbejdernes løbende tilbagemeldinger fra den pædagogiske hverdag. Flere ledere i Rødovre Kommunes dagtilbud og forvaltningen kan se, at der allerede nu ses en højere kvalitet i dagtilbuddene som en konsekvens af de sidste to års arbejde med den nye dagtilbudslov og den nye styrkede læreplan. Evalueringerne viser, at dagtilbuddene arbejder i den rigtige retning. Arbejdet er dog stadig på et indledende stadie, og der skal fremadrettet arbejdes på at styrke blikket på børneperspektivet endnu mere. Med den første evaluering af de nye styrkede pædagogiske læreplaner ses især personalet og lederne perspektiver på børnene. Det næste bliver at spørge børnene, hvordan de oplever dagligdagen i deres dagtilbud.

Når lederne i Rødovre Kommunes dagtilbud bliver spurgt, hvordan en forandring kan ses fra den tidligere pædagogiske læreplan til den styrkede pædagogiske læreplan er det overordnede svar, at der er sket en ændring i forhold til børneperspektivet. Der er kommet en anden opmærksomhed på eksempelvis børnefællesskaber, rutiner og leg. Der er fokus på opdeling af børn i mindre grupper, aktiviteter på børnenes initiativ og større medbestemmelse, som er med til at sikre, at alle børn bliver inddraget i fællesskaber med andre børn. Legen har fået en vigtigere rolle med den nye styrkede læreplan, hvor medarbejderne følger børnenes spor i legen samtidig med, at legen også skal sikre trivsel og udvikling for alle børn. Der planlægges aktiviteter ud fra børnenes behov, hvilket har medført, at den pædagogiske planlægning i nogle dagtilbud har ændret sig ved, at medarbejdernes nu undersøger, hvad børnenes behov er og først derefter planlægger aktiviteterne.

Med de nye styrkede pædagogiske læreplaner er der kommet et øget fokus på forældreinddragelse. Udmøntningen og evalueringen af dagtilbuddenes første udgaver af de nye styrkede læreplaner har i overvejende grad fundet sted i perioden med Covid-19. Dagtilbuddene har derfor i videst muligt omfang inddraget forældrene lokalt i arbejdet med læreplanen og evalueringen.

Særligt om rutiner som læringsmiljøer

Rutinesituationer har fået en skærpet opmærksomhed i dagtilbuddene som læringsgrundlag, hvor børnene kan bidrage. Alle aspekter af dagen vægtes som værdifulde læringsmiljøer for barnet. Det kan for eksempel være i garderoben, under frokosten, i puslesituationer eller andre værdifulde hverdagsituationer. Medarbejderne er blevet mere bevidste om, at der ligger meget læring for børnene i hverdagsrutinerne. Medarbejderne ser ikke længere rutiner som en arbejdsopgave løst fra den pædagogiske aktivitet: Der vaskes ikke længere hænder på barnet, men *med* barnet.

Særligt om evaluerings- og refleksionskultur

I alle dagtilbud findes der i varierende grad en *refleksionskultur*, som er med til at sikre, at den pædagogiske praksis løbende justeres efter børnenes behov. I de fleste dagtilbud er *evalueringskulturen* på vej, men arbejdet i dagtilbuddene med at få udbygget refleksionskulturen og inkludere evalueringskultur heri er kun lige begyndt. Der ligger derfor fortsat et arbejde i at udvikle denne kultur med henblik på at bidrage til høj kvalitets-dagtilbud i Rødovre med det sigte, at skabe endnu bedre børneliv. Børne- og Kulturforvaltningen vil understøtte arbejdet i form af netværksmøder, hvor dagtilbuddene på tværs kan dele erfaringer med udviklingen af en refleksions- og evalueringskultur.

PÆDAGOGISK PRAKSIS I EN TID MED COVID-19

Dagtilbuddenes evalueringer af den nye styrkede læreplan peger på, at implementeringen af den styrkede læreplan har været udfordret af den aktuelle situation omkring Covid-19. Det bakkes op af de pædagogiske tilsyn, hvilket uddybes senere i rapporten. Dagtilbuddene har til gengæld gjort sig nogle andre erfaringer på baggrund af de restriktioner og retningslinjer Covid-19 har medført i 2020 og 2021. Ud over et ekstra fokus på hygiejne er det særligt organisering af hverdagen og behovet for nye digitale arbejdsgange, der er blevet fremhævet i dagtilbuddenes evalueringer af en tid med Covid.

På Dagtilbudsområdet har der i 2020 og første del af 2021 især været øget fokus på en mere struktureret organisering af arbejdsdagen, herunder fx ændrede afleverings- og hentesituationer. Derudover har der været ekstra medarbejdere til stede på arbejdspladserne – dels på grund af ekstra allokerede ressourcer og dels grundet aflysning af særligt udviklingsdelen af arbejdet såsom større møder, kurser og uddannelse. Tilsammen har det blandt andet givet færre forstyrrelser og nemmere afleveringer og afhentninger for børnene. Det har givet mere tid til at arbejde i små grupper og at fordybe sig i kerneopgaven, hvilket for børnene har haft en betydelig positiv effekt på deres trivsel i hverdagen i kommunens dagtilbud. Fordelene ved den meget opdeltede og strukturerede hverdag gav mest effekt i foråret 2020. Dagtilbuddene har i løbet af vinteren og foråret 2021 kunne konstatere, at den vedvarende opdeling af børn og voksne skaber vanskelige betingelser for børn i udsatte positioner, ligesom at arbejdsmiljøet påvirkes, når der ikke kan samarbejdes på tværs.

Det skal fremhæves, at hovedparten af dagtilbuddene har haft gode erfaringer med afleveringer og afhentninger udenfor, der har givet lettere afleveringer om morgenen, og færre forstyrrelser for børnene. Afleveringerne er blevet mere trygge for børnene, når de går væk fra forældrene i stedet for at de oplever, at forældrene forlader dem. Fremadrettet skal forældrebestyrelser, personale og ledere i dialog om, hvordan der skabes nye rutiner, så dele af Covid-19 erfaringerne kan tages med fremadrettet.

De teknologiske løsninger, der har været tilgængelige, har gjort det muligt bl.a. at afholde digitale møder, både på tværs af faggrupper, med hjemsendte medarbejdere og med forældre. De digitale møder har været en nødvendighed, men har også vist sig at være en praktisk løsning ved nogle typer af møder, da den sparede transporttid giver ekstra tid til opgaveløsningen eller gør det muligt for forældre at deltage i møder, som de ellers ikke ville have kunnet deltage i eksempelvis på grund af skæve arbejdstider. BørneIntra, som nu er erstattet af AULA, har været den fælles kommunikationsplatform for ledelse, medarbejdere og forældre, og Børne- og Kulturforvaltningen, samt ledelsen i de enkelte dagtilbud, har kunnet udsende løbende information til forældre og medarbejdere. Systemet er mange steder blevet benyttet hyppigere, og flere forældre er kommet i gang med at bruge de digitale systemer.

De erfaringer, som dagtilbuddene har gjort sig i tiden med Covid-19 er løbende blevet delt på tværs af dagtilbuddene. De gode erfaringer skal nu bæres med ind i en ny tid med færre retningslinjer, hvor dagtilbuddene vil

tage stilling til, om der er nye arbejdsgange, der fremadrettet kan bruges sammen med de pædagogiske læreplaner til at understøtte arbejdet med at sikre høj kvalitets-dagtilbud.

TILSYN PÅ DAGTILBUDSOMRÅDET

Tilsyn på Dagtilbudsområdet består af en bred vifte af lovpligtige tilsynsområder, herunder det pædagogiske tilsyn og tilsyn med private passere (Børne- og Kulturforvaltningen), hygiejnetilsyn (Social- og Sundhedsforvaltningen) og legepladstilsyn (Teknisk Forvaltning). Forældrebestyrelsen inddrages altid, inden konklusionen offentliggøres på dagtilbuddets hjemmeside.

PÆDAGOGISK TILSYN

Kommunalbestyrelsen er med Dagtilbudsloven forpligtet til at føre tilsyn med indholdet af de dagtilbud, der er beliggende i kommunen. Herudover er Kommunalbestyrelsen forpligtet til at offentliggøre en ramme for og omfanget af det pædagogiske tilsyn i dagtilbuddene. Den nuværende ramme for det pædagogiske tilsyn blev politisk vedtaget i november 2019 og vil blive evalueret i 2021.

Det pædagogiske tilsyn danner sammen med den styrkede pædagogiske læreplan grundlag for den professionelle, pædagogiske hverdag i Rødovre Kommunes dagtilbud samt den kontinuerlige udvikling af høj kvalitetsdagtilbud. Som et led i det pædagogiske tilsyn følges der op på om de pædagogiske læreplaner anvendes i dagtilbuddets pædagogiske hverdag.

Tilsyn kan udføres både uanmeldt og anmeldt, og tilsynet skal indeholde både et kontrol- og udviklingsperspektiv. Den pædagogiske tilsynsmodel i Rødovre Kommune har fokus på fire temaer og er udarbejdet med baggrund i forskning om kvalitet i dagtilbud. Et pædagogisk tilsyn undersøger kvaliteten af dagtilbuddets pædagogiske praksis og danner grundlag for, at forvaltningen kan vejlede og understøtte dagtilbuddets ledelse i at arbejde med kvalitet i dagtilbuddet. På baggrund af et pædagogisk tilsyn udarbejdes et tilsynsnotat med en konklusion, hvor dagtilbuddets nuværende pædagogiske praksis kategoriseres som en praksis med behov for en generel indsats, en fokuseret indsats eller en særlig indsats. Hvis det konkluderes i forbindelse med et tilsyn, at et dagtilbud har en pædagogisk praksis, der kalder på en særlig indsats, vil Børne- og Kulturforvaltningen og dagtilbuddets ledelse efterfølgende indgå i en tæt dialog. Det for at sikre, at der hurtigst muligt bliver iværksat en intensiv indsats, der kan udvikle kvaliteten af den pædagogiske praksis i dagtilbuddet. Hvis det vurderes nødvendigt, kan en konsulent fra Dagtilbudsområdet eller Pædagogisk Udviklings Center blive inddraget i arbejdet. Undervejs i indsatsen vil der blive fulgt op med et uanmeldt tilsyn, som tilser, at indsatsen er tilstrækkeligt understøttet, og at den i øvrigt forløber planmæssigt.

De 4 tilsystemaer

- Pædagogik, børnesyn og sammenhængen til husets pædagogiske læreplan
- Trivsel, samspil og kommunikation
- Læringsmiljøer
- Evalueringskultur og dokumentation

Opsummering af pædagogiske tilsyn 2020-2021

I perioden januar 2020 til maj 2021 er der gennemført pædagogisk tilsyn i alle dagtilbud i Rødovre Kommune, både i de kommunale, selvejende og private dagtilbud. Derudover er der ført seks tilsyn i Dagplejen, som har været en blanding af besøg i de enkelte dagplejehjem og i de tre legestuer. Langt hovedparten af tilsynene i

2020-2021 fordeler sig i generel og fokuseret indsats. Ved to tilsynsbesøg blev det konkluderet, at dagtilbuddet skulle i gang med en særlig indsats for at højne kvaliteten af den pædagogiske praksis. Konklusionerne fra de senest gennemførte pædagogiske tilsyn offentliggøres på dagtilbuddenes hjemmesider og er vedlagt som bilag til denne rapport¹.

På baggrund af tilsynskonklusionerne fra de pædagogiske tilsyn har Dagtilbudsområdet gjort status på kvaliteten af dagtilbuddenes arbejde med de fire tilsynstemaer i 2020 og 2021. De gennemførte pædagogiske tilsyn i 2020-2021 giver et indtryk af, at børn og voksne trives i Rødovres dagtilbud, og at kvalitetsudvikling har høj prioritet. Dette til trods for en anderledes hverdag med daglig håndtering af Covid-19-retningslinjer.

Pædagogik, børnesyn og sammenhæng til den pædagogiske læreplan

Den praksis, der finder sted i Rødovres dagtilbud, afspejler de grundlæggende tanker, der er beskrevet i læreplanerne og stemmer overens med de idéer, der ligger til grund for lovgivningen omkring den styrkede læreplan. Børneperspektivet har fået en mere central placering i den daglige pædagogiske praksis i Rødovres dagtilbud og der vil fortsat være fokus på at udvikle børneperspektivet. Flere dagtilbud arbejder med demokrati og medinddragelse i børnehøjde. Det ses for eksempel, når børnene dagligt bliver inddraget i beslutninger om organisering af dagen. Det kan være ved inddragelse i forbindelse med valg af aktiviteter, legetøj og udflugtsmål eller i forbindelse med beslutninger om indretning. Nogle institutioner arbejder med børneinterviews, hvor medarbejderne hører børnenes mening om de forskellige aspekter af dagtilbuddets dagligdag. Den opsamlede viden er data, der bliver inddraget i videreudvikling af pædagogikken og læringsmiljøerne i dagtilbuddet.

Trivsel, samspil og kommunikation

Kvaliteten af samspil og interaktioner mellem børn og voksne spiller en central rolle i forhold til vurdering af kvalitet på Dagtilbudsområdet. Tilsynene peger på, at fokus på relationer i den pædagogiske praksis har været dominerende i 2020 og 2021. Under tilsynsbesøg har de tilsynsførende set eksempler på gode og konstruktive relationer mellem børn og voksne samt børnene imellem. Det pædagogiske personale fremstår engageret og er støttende og guidende over for børnene. Flere dagtilbud har arbejdet bevidst med at skabe god intern og eksternt kommunikation. I forbindelse med Covid-19 har der været et stort behov for at omtænke kommunikationen både internt mellem medarbejderne og eksternt i kommunikationen mellem dagtilbud og forældre. Mulighederne for den daglige mundtlige kommunikation mellem medarbejderne, og mellem medarbejdere og forældre, har været begrænset, i og med at medarbejdere har skullet holde sig i små grupper og forældrene ikke har haft adgang indendørs i dagtilbuddene. Begrænsningerne i det daglige samarbejde på tværs med kollegaer og forældre har gjort det nødvendigt at anvende mere skriftlig onlinekommunikation. I forlængelse deraf har der været fokus på kommunikation i forlængelse af implementeringen af AULA på Dagtilbudsområdet pr. 1. januar 2021. Den digitale understøttelse på Dagtilbudsområdet i form af hardware mv. har ikke tidligere været højt prioriteret. Covid-19 har vist nødvendigheden af at kunne kommunikere og dokumentere mere digitalt og sikkert. Også fremadrettet.

Læringsmiljøer

De gennemførte pædagogiske tilsyn viser, at der arbejdes med rammesætning og opkvalificering af læringsmiljøer i alle dagtilbud i Rødovre, men der er samtidigt et tydeligt behov for at arbejde videre med udvikling af læringsmiljøer og særligt i forhold til heldagsaspektet. Det vil sige med bevidstheden om, at dagtilbuddets rammer udgør børnenes læringsmiljøer i hele dagtilbuddets åbningstid, som typisk er fra 7.00 – 17.00. Både medarbejderne og ledelse i flere dagtilbud understreger, at de arbejder bevidst med etablering af læringsmiljøer, der un-

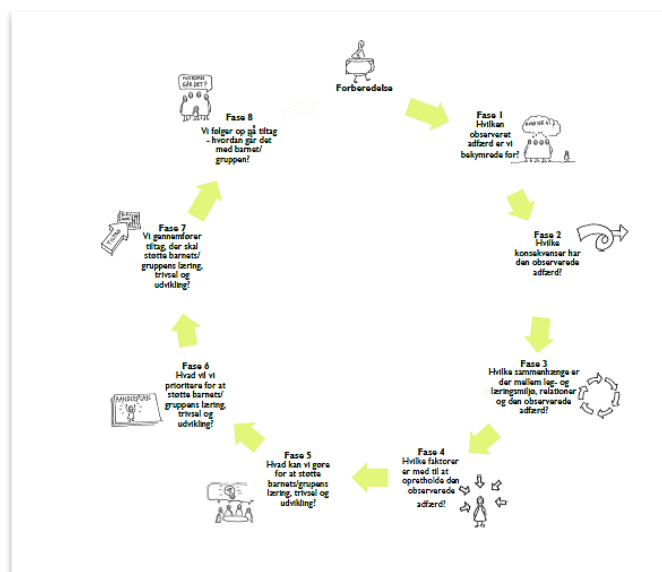
¹ Da tilsynsrapporten for Børnehuset Kæret ved udarbejdelsen af denne rapport endnu ikke er færdigbehandlet, er tilsynskonklusionen for dette dagtilbud ikke vedlagt som bilag.

der støtter børnenes udvikling og skaber de bedste betingelser for deres læring. Især det psykiske aspekt af læringsmiljøer har været sat i fokus i perioden 2020-2021, hvilket også afspejles tydeligt i tilsynene; de voksne udviser bevidsthed om egen rolle, som en vigtig del af børnenes psykiske læringsmiljøer. Det ses klart gennem samtlige tilsyn, at de psykiske læringsmiljøer i Rødovres dagtilbud karakteriseres ved høj standard. Flere dagtilbud har endvidere arbejdet aktivt med organiseringen af de fysiske og æstetiske læringsmiljøer, herunder eksempelvis med indretningen og valget af legetøj. Her peger flere dagtilbud på den betydning, som Covid-19 har haft i forhold til arbejdet med læringsmiljøer; de fysiske læringsmiljøer blev nytænkt på grund af Covid-19-restriktioner, og der blev et stort behov for, at børn og medarbejdere kunne tilbringe mere tid udendørs, end de var vant til.

Evaluering og dokumentation

Evaluering og dokumentationspraksis har været udpeget som et indsatsområde for årene 2020-21 hos flere dagtilbud. Som et led i implementeringen af den nye styrkede læreplan gennemførte flere dagtilbudsledere og afdelingsledere/souschefer samt udvalgte medarbejdere (Faglige Fyrtårne) i 2019 og 2020 en efteruddannelse på diplomniveau, der blandt andet omfattede arbejdet med evaluering og dokumentation i den pædagogiske praksis. De data, der er indsamlet gennem de pædagogiske tilsyn, peger på, at der opleves stor forskel på, hvorvidt de forskellige dagtilbud lykkedes med at gennemføre de planlagte aktiviteter, og hvor langt de er nået i forhold til etablering af en pædagogisk dokumentationspraksis og evalueringkultur. De fleste dagtilbud er i gang med implementeringsprocessen. Stort set alle medarbejdere og ledere nævner i forbindelse med tilsynet

LTU-modellen. En cirkulær model med otte faser.

den lokale LTU-model (Læring-Trivsel-Udvikling) som værende et redskab, der understøtter evalueringsskemaet. Denne model udgør en fast del af den pædagogiske praksis i en del dagtilbud. Der er i 2021 behov for at flere bliver uddannede som LTU-processtyrere, og som dermed kan stå i spidsen for at gennemføre LTU-processer i dagtilbuddene. Samtidig er der behov for at fastholde og udvikle viden hos de allerede uddannede processtyrere. Flere dagtilbud er udfordret af at opnå systematik i indsamling og analyse af data og efterfølgende tilpasning af praksis. I den forbindelse er det også en udfordring for dagtilbuddene at sikre en organiseret og sikker digital opbevaring af den indsamlede data, da de på nuværende tidspunkt mangler de fornødne digitale løsninger.

Netop den løbende, systematiske indsamling af data og evaluering heraf samt den efterfølgende tilpasning af praksis er målet med en evalueringkultur.

HYGIEJNEBESØG OG SAMARBEJDE MED SUNDHEDSPLEJEN

Sundhedsplejen i Rødovre Kommune aflægger et årligt besøg i de kommunale, selvejende og private dagtilbud for at kontrollere og drøfte de hygiejniske og sundhedsmæssige forhold i husene. Rammen for hygiejnetilsyn tager udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens anbefalinger og omfatter gennemgang af indretning, inventar, toiletforhold, rengøringsniveau mm. Daglige rutiner og procedurer, der har betydning for hygiejne, miljø og indeklima i det enkelte dagtilbud, indgår også i hygiejnetilsynet. På baggrund af et tilsynsbesøg udarbejdes en rapport, som fremsendes til dagtilbuddets ledelse. Hver rapport er en grundig gennemgang af de hygiejniske forhold i dagtil-

buddet med bemærkninger til opfølgning og forslag til forbedringer. Hvert dagtilbud og dagplejen har en sundhedsplejerske tilknyttet, som er deres kontaktperson i Sundhedsplejen.

Opsummering af hygiejnetilsyn 2020-2021

I perioden 2020-21 har samarbejdet mellem Sundhedsplejen og dagtilbud været præget af Covid-19. Ud over de planlagte hygiejnetilsyn i dagtilbuddene, yder Sundhedsplejen også vejledning og rådgivning om skærpede retningslinjer for hygiejne og sundhedsfaglige spørgsmål. De hygiejnetilsyn, der har været gennemført i 2020-21, efterlader indtryk af, at de fleste medarbejdere på Dagtilbudsområdet er gode til at følge de gældende regler, og deres daglige praksis og rutiner lever overordnet op til de aktuelle krav. Data fra tilsynene peger på et behov for ledelsesmæssig opmærksomhed på sammenhæng mellem krav til hygiejne og læringsmiljøer – for eksempel opmærksomhed på levende planter med jord på spiseborde eller puslepladser og slidte overflader, der ikke kan rengøres tilstrækkeligt.

TILSYN MED PRIVATE PASNINGSORDNINGER

Rødovre kommunale dagpleje fører tilsyn med de private pasningsordninger i Rødovre Kommune. Med den nye dagtilbudslov blev kravene til tilsyn med private pasningsordninger skærpet og samtidig er antallet af pasningsordninger næsten fordoblet på to år.

I forbindelse med den nye lovgivning blev der etableret et samarbejde på tværs af de kommunale dagplejer i Hovedstadsområdet. Dagplejeadministrationen fører nu tilsyn med alle private pasningsordninger inden for egen kommunegrænse. Tidligere har dagplejen ført tilsyn med alle private pasningsordninger, der passede børn fra egen kommune, uanset geografisk placering.

I Rødovre fører den kommunale dagpleje pr. maj 2021 tilsyn med 10 private pasningsordninger, som tilsammen passer 27 børn. De private pasningsordninger passer fra 1 – 5 børn. Antallet af private passere har de seneste to år ligget på 9 – 11 passere mod cirka 6 private passere i 2019. Dagtilbudsområdet har indtil nu ikke haft en systematisk registrering og indsamling af data om ressourceforbrug i forbindelse med tilsyn og godkendelse af private passere og pasningsordninger. Dagtilbudsområdet ønsker derfor at følge udviklingen på området tæt og løbende evaluere på ressourcebehovet i forbindelse med tilsyn og øvrige opgaver vedrørende private pasningsordninger.

Udover at føre løbende tilsyn med de private pasningsordninger, varetager dagplejeadministrationen også godkendelsesbesøg og rådgivning af de private passere samt forældre. Det er ikke altid, at et hjem godkendes. Derudover sker det løbende, at en privat passer kun varetager pasning for en kortere periode af ét barn. Det kan for eksempel være et familiemedlem, der passer barnet, indtil barnet får plads i et ønsket dagtilbud.

Der er et landspolitisk fokus på skærpelserne i lovgivningen om tilsyn med de private pasningsordninger. KL varsler desuden, at der i 2022 vil blive stillet højere krav for at sikre, at de private pasningsordninger efterlever den styrkede pædagogiske læreplan.

ØVRIGE TILSYN

Bygnings-, brand- og legepladstilsyn

Rødovre Kommunes Tekniske Forvaltning gennemfører bygningstilsyn af de kommunalt ejede bygninger hvert 2.-3. år. Den systematiske og tilbagevendende legepladsinspektion udføres af en certificeret ekstern legeplads-

inspektør med efterfølgende udarbejdelse af sikkerhedsmæssige anbefalinger. Dette koordineres af Rødovre Kommunes Tekniske Forvaltning.

På baggrund af de seneste års erfaringer med legepladsinspektioner afsættes fremadrettet ekstra ressourcer til legepladstilsyn, så de kan gennemføres årligt i samtlig dagtilbud.

Nye legepladser bliver altid certificeret af en legepladsinspektør, inden de tages i brug. Det daglige eftersyn af legepladser gennemføres af dagtilbuddenes personale eller ledelse, som kontakter Teknisk Forvaltning efter behov.

Brandtilsyn gennemføres af Hovedstadens Beredskab.

UNDERSTØTTENDE ARBEJDE I DAGTILBUDDENE

Rundt om børnene er en række vigtige aktører, der skal hjælpe med at skabe gode sammenhænge og rammer, så børnene får de bedst mulige deltagelsesmuligheder i deres fremtidige liv. Først og fremmest er det vigtigt, at dagtilbuddet har et godt samarbejde med forældrene, da forældrene er dem der kender barnet bedst. Nogle børn har brug for en særlig sproglig opmærksomhed, og derfor er der en række sproglige indsatser, som Rødovre Kommune er forpligtet til at stille til rådighed. Derudover har Rødovre Kommune valgt at understøtte særlige natur- og kulturindsatser, så vi sikrer inspirerende pædagogiske rammer for børnene. Med den nye dagtilbudslov er kommunerne også forpligtet til at skabe gode overgange i barnets liv, og det kræver et godt samarbejde mellem eksempelvis dagtilbud og skoler.

FORÆLDRESAMARBEJDE

I den nye dagtilbudslov bliver forældresamarbejdet fremhævet i endnu højere grad end tidligere. Dagtilbuddene indgår i det daglige i et tillidsfuldt og konstruktivt forældresamarbejde, som er med til at sikre en sammenhæng for børnene imellem hjem og dagtilbud. Det er det enkelte dagtilbuds ansvar at rammesætte et differentieret forældresamarbejde med hver enkelt familie, dog har både forældre og dagtilbud et ansvar i at sikre et samarbejde. Forældrene har et ansvar i at holde sig orienteret og bakke op om arbejdet i dagtilbuddet.

”Forældresamarbejdet styrkes ved at hjemmet og dagtilbuddet udveksler unik viden om barnet”

Fra ”Den styrkede pædagogiske læreplan – Rammer og indhold”

Forældrebestyrelse

Alle dagtilbud har en forældrebestyrelse. Forældrebestyrelsen er med til at træffe principbeslutninger for dagtilbuddets retning. Eksempelvis kan forældrebestyrelsen beslutte et princip om, at børnene skal tilbydes aktiviteter, der fortrinsvis foregår udenfor. Herefter er det op til dagtilbuddet at arbejde videre med dette princip ud fra et fagligt perspektiv med udgangspunkt i dagtilbuddets aktuelle læringsmiljøer.

Ud over det løbende, daglige samarbejde mellem dagtilbud og forældre gennemfører Børne- og Kulturforvaltningen i samarbejde med formanden for Børne- og Skoleudvalget to gange årligt temamøder med forældrebestyrelserne. Der gennemføres endvidere hvert tredje år en forældretilfredshedsundersøgelse, hvor forældrebestyrelserne inddrages. Den næste forældretilfredshedsundersøgelse forventes gennemført i efterår/vinter 2021-2022.

SPROG

Sprogvurderinger

I 2010 besluttede Børne- og Skoleudvalget, at gennemsnitligt halvdelen af kommunens 3-årige skulle sprogvurderes. Den seneste rapport over sprogvurderinger i Rødovre Kommune viser, at dagtilbuddene lever op til dette, og at cirka halvdelen af de 3-årige blev sprogvurderet i 2020. Antallet af 3-årige, der er blevet sprogvurderet, har dog været faldende de seneste to år. Det lavere antal sprogvurderede børn i 2020 skyldes delvist Covid-19 og de heraf følgende nedlukningsperioder og manglende mulighed for at samarbejde på tværs af stuer. Det faldende antal sprogvurderinger kan også skyldes den massive fokus på implementering af den nye lov-

givning på området og mere intensivt arbejde med blandt andet etablering og organisering af refleksions- og evalueringskultur i dagtilbuddene.

Rødovre Kommune benytter Rambølls ”Hjernen og Hjertet”, som har et netbaseret sprogvurderingsmateriale til dagtilbud udviklet i samarbejde mellem Undervisningsministeriet og en række forskere på området. Materialet bliver løbende videreudviklet og tilpasset i forhold til den viden, der opsamles gennem sprogvurderinger på landsplan. Alle tal i dette afsnit er trukket fra Rambøll.

Dagtilbuddene i Rødovre Kommune får tildelt midler, som delvist dækker udgifter til sprogvurderings- og sprogstimuleringsarbejde. Tidligere blev midlerne fordelt blandt dagtilbuddene på baggrund af sprogvurderingerne. Pengene blev fordelt i årets sidste kvartal, hvilket resulterede i, at flere dagtilbud havde svært ved at nå at bruge midlerne. Midlerne fordeles derfor fra 2021 i begyndelsen af året og på baggrund af antal 3-årige i dagtilbuddet.

Tallene for antal sprogvurderinger er vanskelige at sammenligne fra år til år og dagtilbuddene i mellem. Det skyldes, at antallet af sprogvurderinger er et cirkatal for hele Dagtilbudsområdet. Dagtilbudsområdet vil forsøge at organisere sprogvurderingsindsatsen anderledes for at skabe mere systematik og dermed kvalitet i indsatsen for børn med særlige sproglige behov. Da det samlede antal sprogvurderede børn har været varierende gennem de seneste år, vanskeliggør det sammenligning af data. I nedenstående tabel ses data for sprogvurderinger i 2018 og 2020.

Årstal	Antal	Andel af 3-årige det pågældende år
2018	353	88 %
2020	227	51 %

Tabel 1: Antal sprogvurderede 3-årige børn i 2018 og 2020

På baggrund af sprogvurderingerne inddeles børnene i tre indsatsgrupper. Fordelingen mellem indsatsgrupperne er den samme i 2018 og 2020: Generel indsats (78%), Fokuseret indsats (10%) og Særlig indsats (10%). De resterende to procent er fejlbehæftede vurderinger, som for eksempel sprogvurderinger der ikke er gennemført.

Opfølgende sprogindsatser

Sprogvurderingen ved 3-årsalderen skaber grundlag for en vedvarende sprogstimulerende indsats frem til skolestart med mulighed for opfølgende sprogvurderinger ved 4- og 5-årsalderen. Der kan også foretages sprogvurderinger i 4-5-årsalderen på baggrund af en bekymring fra forældrene eller dagtilbuddet. Barnets sprogvurderingsrapport indgår i samarbejdet mellem familien og dagtilbuddet.

Opfølgningen på børnenes sprogvurderinger sker decentralt i dagtilbuddene. Dagtilbudsområdet har opmærksomhed på, at det opfølgende arbejde ikke sker systematisk på tværs af dagtilbuddene. Dagtilbudsområdet vil derfor undersøge, hvordan der fremadrettet kan sikres højere kvalitet i de sprogunderstøttende indsatser og det tværgående samarbejde med Pædagogisk Udviklingscenter, PUC.

Sesam: 30-timers obligatorisk interkulturelt indslusnings- og sprogstimulerende tilbud

Alle børn i 3-6-årsalderen, der bor i Rødovre Kommune og ikke er indmeldt i dagtilbud, skal ifølge loven sprogvurderes. Som udgangspunkt sprogvurderes børnene i 3-årsalderen, men det kan også være senere. Flersprogede børn, der ikke er indmeldt i dagtilbud, sprogvurderes, når de er 3, 4 og 5 år. Flersprogede børn er defineret som børn, der taler et eller flere andre sprog end dansk i hjemmet og først stifter bekendtskab med det danske sprog i mødet med det omkringliggende samfund.

Hvis der på baggrund af sprogvurderingen viser sig at være behov for sprogstimulering, indmeldes børnene i det interkulturelle indslusnings- og sprogstimuleringsstilbud Sesam i 30 timer pr. uge. Sesam er placeret i dagtilbuddet Børnehuset Carlsro. Formålet med Sesam er at sikre, at alle børn introduceres til dagtilbudslivet med varierende læringsmiljøer og deltagelsesmuligheder, der bygger på demokratiske værdier med fokus på blandt andet medbestemmelse, respekt for mangfoldighed og tilegnelse af de nødvendige kommunikative kompetencer, der udgør en væsentlig forudsætning for et godt børneliv. Barnet indgår i dagtilbuddets læringsmiljø, hvor det deltager i de almindelige pædagogiske rutiner og aktiviteter i hverdagen samt i de specifikt sprogstimulerende aktiviteter. Aktiviteterne kan blandt andet have fokus på:

- At styrke barnets kommunikative færdigheder, så barnet får mulighed for at udvikle sproget igennem alle hverdagens aktiviteter.
- At barnet udfordres til sproglig kreativitet og til at udtrykke sig gennem forskellige genrer.
- At barnet støttes i at udvikle sin nysgerrighed og interesse for tegn, symboler og den skriftsproglige verden, herunder tal og bogstaver.
- At barnets egne forudsætninger inddrages med henblik på at få egne begreber forankret i både sprog og kultur.

Ligeledes tilbyder Sesam vejledning til forældre i forhold til understøttelse af barnets sproglige udvikling. Ud over sprogvurderings- og sprogstimuleringsarbejde er det også medarbejdere fra Sesam, der gennemfører opsporingsarbejdet i forhold til de børn, der ikke er indskrevet i dagtilbud. I 2020 blev 16 børn sprogvurderet og 10 af dem er efterfølgende startet i Sesam. 22 børn har været indmeldt i Sesam i løbet af 2020. 11 af dem er overgået til ordinære pladser i Rødovres dagtilbud eller er startet i skole. Årsgennemsnittet af indmeldte børn i Sesam i 2020 er på 9,5. Sesam er i 2020 gået i gang med et udviklingsarbejde, hvor arbejds gange og procedurer revideres. Det omfatter blandt andet et tættere samarbejde med PPR og Skoleområdet's tosprogs konsulent.

UNDERSTØTTENDE INDSATSER I LÆRINGSMILJØERNE

Før den nye dagtilbudslov trådte i kraft, var det Kommunalbestyrelsens opgave at sikre, at der i dagtilbuddene blev arbejdet med den pædagogiske læreplans seks læreplanstemaer. I Rødovre Kommune besluttede man at understøtte arbejdet med læreplanstemaerne igennem centralt ansatte medarbejdere, der skulle arbejde med henholdsvis natur, formidling og kultur. Formålet var at sikre, at alle børn og pædagogiske medarbejdere i dagtilbuddene kontinuerligt blev præsenteret for blandt andet science, natur og kultur i hverdagen.

Med lovændringen i 2018 skete der på Dagtilbudsområdet et markant skift i den måde hvorpå, der skal arbejdes med de pædagogiske læringsmiljøer. Børnenes behov skal nu i langt højere grad være i centrum for planlægningen, og det er gjort klart, at det er pædagogerne i dagtilbuddene, der skal udvikle fagligheden omkring børnene. Lovændringen beskriver også, at alle dagtilbud fremover skal arbejde mere bredt med læringsmiljøer med udgangspunkt i en faglig vurdering af den konkrete børnegrupperes behov.

Forskning viser, at kvalitet i dagtilbud opstår, når det pædagogiske personale i dagtilbuddene har en stærk evalueringsskiltur. I en sådan kulturt kan det pædagogiske personale igangsætte de relevante tiltag for at skabe de bedste læringsmiljøer for børnene. Med den nye lovgivning er det derfor nødvendigt, at det i overvejende grad bliver dagtilbuddene selv, der vurderer, hvornår de har brug for understøttelse af en konkret indsats. Derfor er det vigtigt, at der er mulighed for, at centralt udmeldte projekter eller koncepter kan tilpasses til det enkelte dagtilbuds pædagogiske hverdag. I den pædagogiske hverdag evaluerer medarbejderne løbende deres praksis og justerer denne med udgangspunkt i børnenes behov og interesser.

Natur- og formidlingsindsatsen er langt med tilpasningen til den nye styrkede læreplan, og som det næste vil Dagtilbudsområdet især have fokus på at tilpasse de kulturunderstøttende indsatser til lovgivningen i samarbejde med de mange kulturelle aktører og tilbud i Rødovre.

Formidling – kulturhistorie, demokrati og dannelse

I Rødovre Kommune spiller leg, dannelse og demokrati en vigtig rolle på Dagtilbudsområdet, og der har derfor siden 2019 været fokus på leg i alle dagtilbuddene. Alle pædagogiske medarbejdere i Rødovre Kommune har deltaget i fyraftensmøder om leg, der har været et netværksmøde om leg, demokrati og dannelse for en mindre gruppe af medarbejdere på tværs af dagtilbuddene, og alle dagtilbud har haft besøg af Dagtilbudsområdets formidlingskonsulent, som har leget med børnene og det pædagogiske personale.

Alle børn har ret til relevante deltagelsesmuligheder i børnefællesskabet, og legen er en af vejene dertil. Det pædagogiske personale skal være deltagende og understøtte børnenes leg ved at gå foran, ved siden af og bag ved børnene. Børn har brug for noget forskelligt.

Når vi leger, dannes vi som mennesker. Legen udvikler børnenes fantasi og indlevelse – nogle gange så meget, at medarbejderne hører børnene minde sig selv og de andre om, at: "det er bare noget, vi leger". Legen har brug for, at vi kan indleve os i den for ellers stopper den. Vi leger måske, at vi er en helt anden, og børnene får dermed mulighed for at overskride sig selv og udvikle deres egen personlighed.

Når børn leger, øver de sig i demokratiske processer. Først må de forhandle sig frem til, hvad de skal lege, hvem der skal være med, og hvem der er hvem. Når børnene leger, må de skiftes til at styre legen og respektere, at andre også vil styre legen. Et eksempel på en leg fra et dagtilbud, hvor der var masser af fantasi og forhandling, blev beskrevet sådan her: "En dag legede en gruppe børnehavebørn, at de kørte bus. Barnet, der styrede bussen, kom også til at styre legen. 'Er vi der snart?' spurgte passagererne flere gange buschaufføren. 'Nej, ikke endnu' sagde buschaufføren igen og igen. Det endte med, at passagererne måtte sove i bussen! Alle legede med og accepterede, at det i dette tilfælde var buschaufføren, der bestemte".

De pædagogiske medarbejdere hjælper børnene i legens demokratiske processer. De skal ikke løse børnenes konflikter og bestemme, hvordan børnene skal lege. Men de er demokratiske forbilleder, der leger sammen med børnene og øver dét at forhandle og løse konflikter.

Formidlingskonsulenten har tidligere haft forløb om eksempelvis vikingetiden, Matematik og Science og Rødovre i gamle dage. På denne måde inspireres det pædagogiske personale løbende til at udvikle deres pædagogiske praksis.

Naturområdet

Rødovre Kommune har fokus på at understøtte dagtilbuddenes inddragelse af naturen i dagtilbuddenes hverdag. Ud over dagtilbuddenes medarbejdere med særlige erfaringer eller kurser inden for natur og to dagtilbud med naturprofil råder Dagtilbudsområdet også over en naturkonsulent. Naturkonsulenten står til rådighed for dagtilbuddene, som på skift kan benytte sig af naturkonsulenten til at understøtte børnene og medarbejderne i deres udforskning og brug af naturen. Naturkonsulentens opgave er i høj grad at være faglig inspirator, der arbejder skulder ved skulder med de pædagogiske medarbejdere. Fokus er på medarbejdernes læring sammen med børnene, hvilket betyder, at medarbejderne opkvalificeres, mens de er sammen med børnene. For at sikre kvalitet i naturarbejdet udveksles der erfaringer fra naturforløb mellem naturkonsulenten og dagtilbudsledelsen. Dermed kan ledelsen inddrage naturarbejdet i dagtilbuddets løbende evaluering af praksis, ligesom der også på forvaltningsniveau løbende kan arbejdes med at tilpasse naturindsatsen til dagtilbuddenes hverdag og behov. Naturkonsulenten sikrer videndeling og inspiration på tværs af alle kommunens dagtilbud og sikrer, at den nyeste forskning på området samt gode erfaringer fra andre kommuner inddrages i dagtilbuddenes arbejde med og i naturen.

Kulturområdet og kulturpædagogisk indsats

På Dagtilbudsområdet er der flere forskellige initiativer til at understøtte kulturtilbud til kommunens dagtilbudsbørn. Hvert år udarbejdes for eksempel en småbørnskulturpakke, hvor hvert dagtilbud bliver tilbudt forskellige kulturelle oplevelser i børnehøjde. Det kan eksempelvis være en koncert på biblioteket eller teater hjemme i dagtilbuddet. Derudover er der tradition for, at alle ”storegruppebørnene” (de kommende skolestartere) inviteres i Det Kongelige Teater som en del af deres kulturelle dannelse. Endelig er der også hvert år en Børnekulturfestival for alle børn i Rødovre Kommunes dagtilbud, hvor ledere og pædagogiske medarbejdere fra dagtilbuddene i samarbejde med medarbejdere fra Børne- og Kulturforvaltningen stabler en to dages festival på benene. Dagtilbudsområdet planlægger en evaluering af Børnekulturfestivalen for at sikre, at festivalen følger med tiden og passer til den pædagogiske praksis i hverdagen.

Ud over de brede kulturtilbud arbejder Rødovre Kommune også med en gruppe af pædagogiske medarbejdere kaldet kulturpædagoger, som i modsætning til Dagtilbudsområdets understøttende, konsultative funktioner for formidling og natur er ansat til at være en del af den pædagogiske normering i de dagtilbud, hvor de på skift er ude at lave kulturprojekter med børnene. Intentionen har fra begyndelsen været at arbejde tæt på børnene. Det har dog vist sig at være en udfordrende rolle, da kulturpædagogerne skal bruge en del tid på at skabe relationer til børnene hver gang, de kommer ud i et nyt dagtilbud. Formen på kulturpædagogernes arbejde har indtil nu været projektorienteret med faste koncepter som børnefortællinger, akvarelmaling og andre kreative projekter. Som tidligere skrevet er der med den nye styrkede læreplan kommet fokus på, at det enkelte dagtilbud i langt højere grad end tidligere løbende skal justere og evaluere børnenes læringsmiljøer for at sikre, at børnenes behov og interesser hele tiden understøttes. Derfor skal Dagtilbudsområdet nu i gang med at tilpasse kulturpædagogindsatsen til den nye styrkede læreplan i samarbejde med de relevante kulturaktører, så indsatsen i højere grad bliver en understøttende funktion, som kan efterspørges af det enkelte dagtilbud i tråd med børnenes aktuelle interesser og behov. Kulturpædagogindsatsen skal i stil med naturindsatsen kobles op på dagtilbuddenes dokumentation og evaluering af den pædagogiske praksis. Kulturpædagogernes hovedformål vil dog fortsat være interaktionen med børnene, mens naturkonsulentens hovedformål er at arbejde konsultativt med det pædagogiske personale.

OVERGANGE – SAMMENHÆNG I BARNETS LIV

På Dagtilbudsområdet arbejdes der med at sikre sammenhænge i barnets liv. Det er både når barnet skifter fra en hverdag til en anden, og det er i samarbejdet mellem de fagprofessionelle på tværs af kommunen. Der er endnu potentiale at udfolde. Arbejdet med at sikre et solidt tværfagligt samarbejde i kommunen, der skaber sammenhæng i barnets liv, vil derfor fortsætte i de kommende år.

Overgang fra hjem til dagtilbud og fra dagtilbud til dagtilbud

I Rødovre Kommune er vi optaget af, at børn og deres forældre oplever gode overgange, når de kommer fra hjem til dagtilbud, og når børnene rykker fra fx vuggestue til børnehave eller fra ét dagtilbud til et andet. En god overgang er vigtig for, at børnene kan trives, lære, udvikle sig og dannes, og et godt forældresamarbejde er væsentligt. I Rødovre Kommune er det vigtigt, at børn og familier i udsatte positioner får den rette støtte så tidligt som muligt, så vi kan give barnet det bedste fundament for at lære og udvikle sig på lige fod med alle andre børn. Alle børn har ret til at føle sig som en del af fællesskabet og blive set og accepteret som de personer, de er. Der arbejdes derfor fortsat med at udvikle sammenhængen mellem dagtilbud og hjem. Blandt andet er der et særligt fokus på barnets første 1.000 dage. I den forbindelse vil der i 2021-2022 blive uddannet 25 pædagoger, 14 dagplejere samt 34 pædagogmedhjælpere som en del af ministeriets puljemidler til Rødovre med fokus på tidlig indsats. Børne- og Familieafdelingen (BØFA) er inviteret med på uddannelsen som oplægsholder for at være med til at sikre det brede samarbejde rundt om børnene.

Overgang fra dagtilbud til skole

I Rødovre Kommune vil vi gerne gøre overgangen fra dagtilbud til skole meningsfuld og overskuelig for barnet og forældrene. Målene for det enkelte barn er at udvikle nysgerrighed og lyst til læring samt at skabe gode forudsætninger for at kunne deltage i skolelivets læringsfællesskaber. Indsatsen i dagtilbuddet handler især om at støtte børnene i at mærke egne og andres grænser og at indgå i relationer både med børn og voksne. I 2019 blev der udarbejdet en Rødovremodel for børnene til overgangen mellem dagtilbud og SFO/skole. Rødovremodellen er udviklet i et samarbejde mellem dagtilbuddene og skolerne.

Som en del af den nye styrkede pædagogiske læreplan er det et krav, at den ældste årgang af børnehaverne skal forberedes til overgangen fra dagtilbud til skole. Rødovre Kommunes dagtilbud arbejder med "storebørnsgrupper" i det sidste år af børnenes tid i børnehaven, inden de skal starte i SFO – det vil sige fra maj til og med april året efter. Det er forskelligt, hvordan det enkelte dagtilbud organiserer processen. Siden 2017 har der været et fælles pædagogisk tema kaldet "Vores Rødovre – arkitektur, rum og form", som børnene starter arbejdet med i deres "storebørnsgrupper" i børnehaverne, og som de arbejder videre med, når de starter i skole. Det sikrer genkendelighed og sammenhæng for det enkelte barn. Temaet er noget, alle børnene kender og har til fælles; det tager nemlig udgangspunkt i børnenes egen by Rødovre og de huse, som børnene selv bor i. Sammen får de et indblik i deres bys historie og i bygninger som Rådhuset og Rødovre Bibliotek, som er tegnet af Arne Jacobsen. Alle børnene får den samme bog "Arne i Rødovre" og synger den samme sang "Vennesangen", som de arbejder videre med, når de mødes på tværs af deres børnehaver i SFO og skole. Det fælles arbejde på tværs af alle dagtilbud og skoler skaber grobund for samhørighed og fællesskab børnene imellem, selvom de kommer fra forskellige dagtilbud.

I forbindelse med børns overgang fra dagtilbud til SFO/skole er der en plan for samarbejdet imellem dagtilbud og SFO/skole. Der er aftaler om, at SFO-medarbejdere kan besøge dagtilbuddene og møde de kommende skolebørn, og der er planer for, hvornår børn og medarbejdere i dagtilbuddene

besøger skolerne. Grundet Covid-19 arbejdet desværre været sat ud af spil i 2020-2021 for ikke at risikere smittekæder på tværs. Derudover er der udarbejdet overleveringsskemaer, som udfyldes for hvert enkelt barn af det pædagogiske personale i dagtilbuddene, og som læses af pædagoger og lærere i skolen og SFO'en. Alt sammen for at sikre, at overgangen fra dagtilbud til skole bliver god for børnene og deres familier. I 2021 blev det besluttet, at der grundet travlhed med Covid-19-håndtering i dagtilbuddene, kun skulle udfyldes overleveringsskemaer på de børn, hvor der har været et behov for at videregive særlig viden om børnene til SFO og skole. Det er et omfattende arbejde dels at udfylde skemaerne og dels at overlevere skemaerne digitalt på en sikker måde.

Forældresamarbejde om overgangen

Forældrene inddrages også i arbejdet rundt om børnenes overgang til skole, som en del af at tænke sammen om børnene og "Sammen om Rødovre". Forældresamarbejdet er af afgørende betydning for arbejdet med at gøre børnene parate til en hverdag i skolemiljøerne. I dagtilbuddene holdes der forældresamtaler med alle forældre, der har kommende skolebørn. Samtalerne understøttes af et fælles skema om, hvordan forældre og dagtilbud hver især kan understøtte barnets kompetencer inden for blandt andet de sociale, motoriske, personlige og sproglige områder. I skemaet beskriver dagtilbuddet, hvornår barnet lykkes bedst og hvilke mestingsstrategier, barnet benytter sig af.

Fremtidigt samarbejde på tværs om overgang til skole

Fremadrettet skal arbejdet med overgang mellem dagtilbud og skole udvikles yderligere, så alle børn og forældre oplever sammenhæng i indsatserne på tværs af Dagtilbudsområdet, BØFA, Sundhedsplejen, PUC/PPR og Skoleområdet. På Dagtilbudsområdet er der et stort behov for at styrke børnenes digitale dannelse, og netop i forbindelse med overgangen fra dagtilbud til skole overvejes det, hvordan der kan igangsættes initiativer i samarbejde med TEK-X. På den måde kan der skabes en fælles faglig forståelse af den digitale pædagogiske verden. Børn i dagtilbud i 2021 lever allerede i en digital verden, en verden der kun udvider sig, når de begynder i skole, hvor Teknologi og Innovation er et prioriteret indsatsområde.

BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

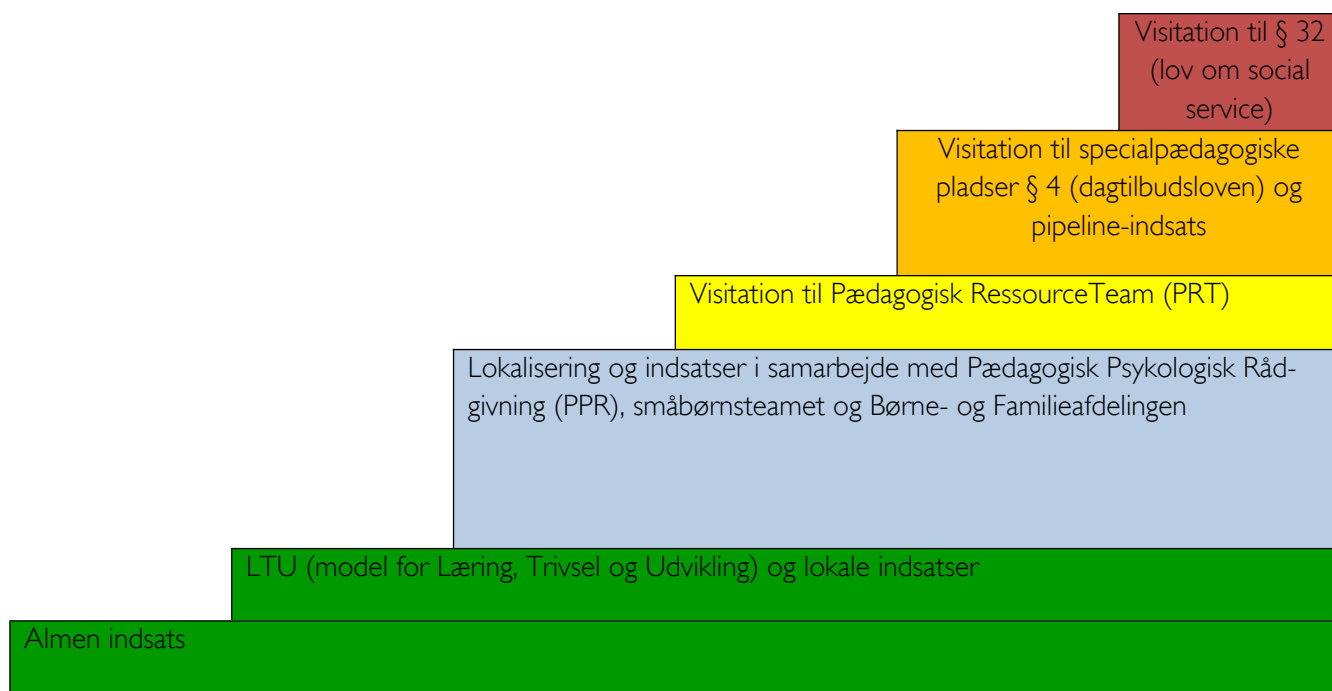
På Dagtilbudsområdet skal der arbejdes *med tidlig indsats*. Med tidlig indsats menes, at Dagtilbudsområdet er forpligtet til at iværksætte konkrete initiativer og forebyggende indsatser over for et barn eller en gruppe af børn, hvis de ikke trives. Indsatserne skal fremme barnets trivsel og udvikling. Forskningen viser, at jo tidligere indsatsen igangsættes, jo bedre deltagelsesmuligheder får barnet livet igennem.

Dagtilbudsområdet har siden 2019 arbejdet på at skabe bedre samarbejde mellem de forskellige tværgående indsatser som Rødovre Kommune tilbyder børn og familier. Tidlig forebyggelse kræver et tæt samarbejde med forældrene og et solidt tværfagligt samarbejde i kommunen mellem forvaltningen af almenområdet (Dagtilbudsområdet), myndigheden på Børne- og familieområdet (BØFA) og de udførende parter i form af dagtilbuddene og PPR.

NY PROCES FOR INDSATSER

Fra foråret 2020 er der desuden introduceret en ny proces for, hvornår hvilke indsatser igangsættes, så ledere og medarbejdere på Dagtilbudsområdet bedre kan sikre den rette tidlige indsats for et barn eller en børnegruppe. Grundet Covid-19 er Dagtilbudsområdet ikke i mål med at få en endelig model for processen implementeret, og arbejdet vil derfor fortsætte de kommende år.

Processen kan illustreres som en indsatsstappe. Hvert trin består af mange forskellige tværgående indsatser, men jo længere op ad stigen, man bevæger sig, jo mere specialiseret er indsatsen.

BESKRIVELSE AF INDSATSER

Almen indsats

Langt hovedparten af de børn der er i Rødovre Kommunes dagtilbud profiterer af de rammer, som dagtilbudene tilbyder. Her er dagtilbuddene forpligtet til at skabe de bedste betingelser i de rammer børnene har deres hverdag i. Rammerne skal løbende justeres, så det vi kalder deres læringsmiljøer, passer til børnenes behov.

Sundhed

Som en del af den almene indsats ligger også et fokus på børnenes sundhed og trivsel i tråd med Rødovre Kommunes nuværende særlige fokus på borgernes sundhed og trivsel. I den styrkede pædagogiske læreplan fremhæves kroppen, sanser og bevægelse som et læreplanstema – og er altså en grundlæggende del af alle dagtilbuds arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan. Ro og bevægelse skaber psykisk og fysisk trivsel. Derfor er det vigtigt, at der i det daglige pædagogiske arbejde blandt andet er mulighed for at arbejde med mindre grupper i gode fysiske rammer ude som inde. Børnenes mentale sundhed og trivsel understøttes også gennem et tæt forældresamarbejde. Børn og deres familier kan være i udsatte positioner med behov for ekstra opmærksomhed i en periode for at sikre børnenes mentale sundhed og trivsel. Det kan være en del af den almene indsats, eller det kan følges op med en lokal indsats i dagtilbuddet eller en tværgående indsats med inddragelse af relevante fagpersoner fra sundhedsplejen eller PPR.

LTU (Læring, Trivsel og Udvikling) og lokale indsatser

Hvis et barn eller en børnegruppe ikke trives, kan dagtilbuddet lave en LTU. En LTU er en analysemodel, der kortlægger barnets aktuelle udviklingsmuligheder i den pædagogiske ramme. Efter en analyse kan der arbejdes systematisk med at skabe rum til barnets eller børnegruppens læring, trivsel og udvikling. En LTU-analyse hjælper personalet til at justere deres praksis, så barnet eller børnegruppen får mulighed for at trives bedre. Alle dagtilbud uddannes løbende i at kunne gennemføre en LTU. Herefter kan den pædagogiske praksis justeres så læringsmiljøerne løbende tilpasses den aktuelle børnegruppe.

Lokalisering, netværksmøder og tværgående indsatser

Alle dagtilbud holder lokalisering hver anden måned. På lokalisering drøftes konkrete børns trivsel og udvikling i et tværgående fora bestående af dagtilbudsleder, PPR, BØFA, sundhedsplejerske og forældre. På baggrund af lokalisering kan der iværksættes yderligere indsatser fra for eksempel småbørnsteamet (fra PPR), der består af ergoterapeut, fysioterapeut, logopæd og psykolog. BØFA kan også vælge at igangsætte indsatser sammen med familien. Forældrene er som udgangspunkt altid inddraget, når deres barns trivsel og udvikling drøftes på en lokalisering. Dagtilbuddene kan også indkalde til netværksmøder med deltagelse af forældre og relevante samarbejdspartnere fra Rødovre Kommune, hvis der er behov for flere møder om barnet og familien.

Pædagogisk Ressource Team (PRT)

Det tidligere støtteressourcekorps har som en del af en omlægning og en ny definition af arbejdsopgaverne skiftet navn til Pædagogisk Ressourceteam. Pædagogisk Ressourceteam er organiseret under Skoleområdet og har frem til januar 2020 været et fælles team fordelt med opgaver på både Skole- og Dagtilbudsområdet. Fra 1. januar 2020 blev Skoleområdets andel af PRT-stillinger udlagt til skolerne som et led i Læringsfællesskaber for alle. Kvalitetssikring og udvikling af indsatser sker i tæt samarbejde med pædagogiske konsulenter fra Dagtilbudsområdet.

Visitation til en indsats fra Pædagogisk Ressourceteam sker ved at dagtilbuddet sender en begrundet ansøgning til PRT-visitationsudvalget, med udgangspunkt i indsattrappen. Sammen med lederen af PRT-teamet visiteres der fem gange årligt indsatser af kortere eller længere varighed til dagtilbuddene.

Som der stilles krav om i den styrkede pædagogiske læreplan, skal der visiteres lokale indsatser, for at skabe størst ro omkring børnene. I Rødovre arbejdes der derfor med ressourceforløb og specialpædagogiske indsatser, som kan skabe relevante læringsmiljøer med udgangspunkt i børnenes perspektiver. De lokale indsatser er hovedsagligt med fokus på børnegrupper og i mindre grad til enkelte børn i de pågældende dagtilbud. Eksempler på det kan blandt andet være at PRT laver inklusionsindsatser, Marte Meo-forløb samt specialpædagogiske indsatser af forskellig art. Disse indsatser bruges til at reflektere over den pædagogiske praksis med fokus på at identificere mulige skridt mod udvikling.

Målet er, at Pædagogisk Ressourceteam kan understøtte og udvikle den pædagogiske praksis i dagtilbuddene sammen med lederne, de faglige fyrtårne og de øvrige pædagogiske medarbejdere. Hermed kan dagtilbuddene i højere grad opkvalificeres til selv at varetage den relevante pædagogiske indsats, som afdækkes gennem et ressourceforløb. Pædagogisk Ressourceteam har således en aktiv rolle i at løfte den pædagogiske kvalitet med afsæt i den styrkede pædagogiske læreplan med det sigte at udvikle høj kvalitets-dagtilbud til gavn for børnene.

Specialpædagogiske pladser og specialbørnehaver

Visitation til specialpædagogiske pladser og specialbørnehaver

Tre gange årligt kan dagtilbuddene fremsende ansøgning til specialvisitationsudvalget. Udvalget består af en bred tværfaglig gruppe. Visitationsprocessen er etableret med stor inspiration fra Skoleområdets visitationsmodel, så der sikres sammenhæng på 0-18 årsområdet. Ved disse visitationer kan der visiteres til Rødovre Kommunes egne specialpædagogiske tilbud og specialbørnehaver uden for Rødovre Kommune. En forudsætning for en plads i en specialpædagogisk gruppe eller en specialbørnehave uden for Rødovre er, at barnets nuværende dagtilbud har justeret egen praksis, gjort brug af LTU og lokalisering mv. og mangler værktøjer, til at understøtte barnets fortsatte udvikling i almenmiljøet. Ofte har børn på visitation også været tilknyttet en PRT-indsats forud for visitationsansøgningen. Ikke i alle tilfælde visiteres barnet til en specialpædagogisk plads, men får i stedet hjælp til at løse opgaven lokalt.

Specialpædagogiske pladser i Rødovre Kommune

Pladser i Rødovre Kommunes specialpædagogiske grupper drives med hjemmel i Dagtilbudslovens § 4, hvor børns trivsel, læring, udvikling og dannelse skal fremmes gennem trygge, pædagogiske læringsmiljøer. Her er legen grundlæggende, og der skal tages udgangspunkt i et børneperspektiv. Derfor skal børnene deltage i de almene stuers relevante aktiviteter, når den pædagogiske indsats tilsiger det. Det betyder, at børn specialpædagogiske grupper har brug for noget ekstra, men fortsat skal profitere af almenmiljøet.

Specialvisitationsudvalget

- To dagtilbudsledere
- En pædagogisk konsulent fra Dagtilbudsområdet
- En faglig leder fra Dagtilbudsområdet
- Dagtilbudschefen
- En psykologfaglig leder
- En faglig leder for ergo- og fysioterapeuter samt talehørekonsulenter
- En faglig leder fra Børne- og Familieafdelingen

I Rødovre Kommune findes to grupper under dagtilbudslovens § 4 – en gruppe med plads til seks børn i Børnehaven Nyager og en gruppe med plads til ni børn i Børneinstitutionen Rønneholm. De to specialpædagogiske tilbud blev i september 2020 omlagt med stor succes. I dag udnyttes i modsætning til tidligere alle 15 pladser. Der er stabilitet og udvikling i medarbejdergruppen, og der er et godt samarbejde med småbørnsteamet fra PPR samt BØFA. Tilbagemeldingerne fra de familier, der har været en del af omlægningen, har også været gode.

Specialbørnehaver - § 32 pladser under lov om social service

Hvis et barns udfordringer ikke kan tilgodeses i Rødovre Kommunes egne tilbud, er kommunen forpligtet til at tilbyde en specialpædagogisk dagtilbudsplads efter servicelovens § 32, der omhandler ”hjælp til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte”.

Rødovre Kommune visiterer årligt 12-14 børn til specialbørnehaver, som på nuværende tidspunkt er fordelt på otte forskellige tilbud i Hovedstadsområdet samt Midt- og Nordsjælland. Der er stigende efterspørgsel på § 32-pladser i Hovedstadsområdet, hvilket også mærkes på Dagtilbudsområdet i Rødovre Kommune. Det opleves derfor stadig mere vanskeligt at finde ledige relevante § 32-pladser til de børn, der har behov for det.

En pædagogisk konsulent og en småbørnspsykolog har løbende tilsyn med og samarbejde om de børn fra Rødovre, der er visiteret til eksterne § 32-tilbud. I nogle tilfælde kan også BØFA have et samarbejde med familien.

Pipeline-børn – særlig indsats for at hjælpe de yngste børn i det rigtige dagtilbud fra starten

Nogle børn og familier har behov for en ekstra indsats for at sikre, at de får den rette hjælp af kommunen, herunder hjælp til at blive indskrevet på Dagtilbudsområdet og til at vælge det rette dagtilbud til barnet og familien. Det kan for eksempel være præmature børn, børn med svære handicap eller børn og familier med tidligt konstaterede særlige behov. Børn med behov for denne ekstra type indsats kaldes i daglige tale ”Pipeline-børn” (udtales på dansk som ”pi-pe-li-ne”-børn) og visiteres til pladser efter Dagtilbudslovens § 4.

Sundhedsplejen, PPR, BØFA og Dagtilbudsområdet har etableret arbejdsgange for, hvordan pipelinebørn bedst understøttes. Arbejdsgangen består i, at den første person, der stifter bekendtskab og kontakt med familien, er ansvarlig for at familien hjælpes til rette modtager. Det betyder ansvar for at indkalde relevante aktører til et netværksmøde omkring familiens situation. Det kan eksempelvis være sundhedsplejersken, der kender familien. Et netværksmøde skal være med til at sikre et sammenhængende forløb på tværs af forvaltninger for familier, der ofte er i en sårbar situation. På baggrund af netværksmødet og en tværgående faglig vurdering, visiterer Dagtilbudsområdet til den rette dagtilbudsplads. Den rette plads kan være en dobbeltplads i dagplejen, eller plads i et dagtilbud, der i den konkrete situation har særlige forudsætninger for at skabe det rette læringsmiljø for barnet og for at etablere et godt samarbejde med familien.

UDVIKLING I ANTALLET AF BØRN MED SPECIALPÆDAGOGISKE BEHOV

Dagtilbudsområdet står i 2021 i lighed med Skoleområdet i en situation, hvor flere og flere børn har særlige behov. Det stiller store krav til medarbejdere og indretningen af læringsmiljøerne i dagligdagen i dagtilbuddene. Dagtilbuddene efterspørger derfor i stigende grad understøttelse og kompetenceudvikling i forhold til børn med særlige behov fra Dagtilbudsområdets pædagogiske konsulenter og det pædagogiske ressourcesteam. Der ses også et stigende behov for samarbejde med småbørnsteamet, PPR og Børne- og Familieafdelingen. Eksempelvis har alle dagtilbud lokalisering hver anden måned i en time.

Forvaltningen vil fremover se på, hvordan der kan sikres den tilstrækkelige understøttelse fra det pædagogiske ressourceteam, ligesom det skal sikres, at der er den nødvendige tid til lokalisering, ikke mindst i de store dagtilbud med mange børnesager.

Der opleves samtidig en stigning i antallet af børn med behov for særlige dagtilbudspladser. Stigningen er imidlertid ikke dokumenteret systematisk, hvilket forvaltningen vil have som fokus i det kommende år.

Data over pladser er en her og nu-opgørelse af visiterede specialpædagogiske pladser (§ 4- og § 32-pladser) pr. juni 2021:

- **7 børn** i alderen 0-2 år, der fylder to pladser i dagplejen
- **15 specialpædagogiske pladser** i Nyager og Rønneholm til børn i alderen 3-5 år
- **5 ressourcepladser** til børn i alderen 3-5 år (enkeltstående specialpædagogiske pladser i et dagtilbud)
- **14 specialpædagogiske pladser** i andre kommuner til børn i alderen 3-5 år ("§ 32-pladser")

På grund af det stigende behov for specialpædagogiske pladser, har Dagtilbudsområdet været nødt til at etablere flere pladser akut det seneste år. Dette fordi Rødovre Kommune lovgivningsmæssigt er forpligtet til at stille det rette dagtilbud til rådighed, hvis det vurderes nødvendigt for at barnet kan trives, udvikles og dannes.

Det skal desuden bemærkes, at der før omlægningen af de specialpædagogiske pladser i Rønneholm og Nyager hele tiden var 2-4 tomme pladser i de specialpædagogiske grupper grundet organisatoriske udfordringer. Disse udfordringer er nu løst, og alle pladser er fyldt op.

I forhold til antallet af § 32-pladser, så forventes behovet på 12-14 pladser at være stabilt. En tidligere stigning i antallet af børn i § 32-pladser synes at være ophørt. Det kan skyldes, at Dagtilbudsområdet er lykkedes med at sikre trivsel og udvikling for børnene i de specialpædagogiske grupper i Rønneholm og Nyager.

UNDERSTØTTENDE INDSATSER PÅ DET SPECIALISEREDE OMRÅDE

Samarbejde med PUCs tale- og hørekonsulenter

Dagtilbudslederne og pædagogerne samarbejder med talehørekonsulenterne om, hvordan kommunikation og sprog gives målrettet opmærksomhed i det pædagogiske læringsmiljø generelt og specifikt i forhold til børn i udsatte positioner. Samarbejdet sker via blandt andet lokalisering, netværksmøder, faglige oplæg og løbende sparring og vejledning.

Ved tegn på bekymring for et barns kommunikative og sproglige udvikling, indstilles til en talehørekonsulent. På baggrund af barnets kommunikative og sproglige udfordringer samarbejder talehørekonsulent og dagtilbud om, hvordan barnets kommunikative og sproglige udvikling kan styrkes målrettet i leg og læring i børnefællesskabet.

Børn med specifikke sproglige vanskeligheder og deres forældre får individuelle vejledningsforløb med en talehørekonsulent. Der følges op på vejledningsforløbet i samarbejde med dagtilbudslederen og pædagogerne rundt om barnet.

Ledere og pædagoger inddrager talehørekonsulent i samarbejdet med forældre og i det tværfaglige samarbejde med PPR (psykolog, fysioterapeut, ergoterapeut) og BØFA omkring børn i udsatte positioner.

Samarbejde med småbørnspsykologer

Når det pædagogiske personale bliver bekymret for et barns trivsel, drøftes dette oftest på en åben rådgivning, hvor barnet er anonymt. Her kan psykologer og talehørekonsulenter vejlede det pædagogiske personale. Psykologerne kan komme med løbende supervision på de første bekymringer, ligesom de kan være med i dialogen om hvad næste bedste skridt er.

Psykologerne kommer i dagtilbuddene og observerer børnene både som individer og i fællesskaber i den pædagogiske praksis. Dette sker i samarbejde med forældrene. Herefter skabes oftest en dialog om hvor de bedste udviklingsmuligheder kan etableres.

Da arbejdet med det relationelle omkring børn der har det svært, kan psykologerne derudover efter aftale lave sagssupervision, for at fastholde fokus på den professionelle refleksion.

Derudover giver en psykolog fra PPR supervision til personalet i de specialpædagogiske grupper i Nyager og Rønneholm samt til det pædagogiske ressource team.

Samarbejde med fysio- og ergoterapeuter

På samme vis som med tale-hørekonsulenter og psykologer, arbejdes der tæt sammen med fysio- og ergoterapeut fra småbørnsteamet på PPR.

Fysio- og ergoterapeut kommer ligesom psykologer og talehørekonsulenter, og rådgiver i dagtilbuddene. Der er særligt fokus på børnenes sansemotoriske udvikling, og hvilke muligheder der kan skabes i de pædagogiske læringsmiljøer.

Derudover varetages der også en funktion, for de børn der er visiteret til særskilt træning hos fysio- og ergoterapeuter. Ofte er det fysio- og ergoterapeuter der først møder børn, der skal arbejdes med efter Rødovre kommunes "pipeline"-model, og de har derfor ofte en central funktion i at skabe de bedste tilbud til barnet, i tæt samarbejde med familierne, Dagtilbudsområdet og sundhedsplejen.

Samarbejde med Børne- og Familieafdelingen (BØFA)

For at sikre en tidlig indsats har der igennem de sidste to år været arbejdet på et fælles fokus for Dagtilbudsområdet og BØFA. Der er blandt andet blevet etableret en række fælles faglige refleksionsfora på ledelsesniveau med henblik på at sikre fælles blik på indsatserne og sikre hurtigere og relevant hjælp til familierne. Forvaltningerne arbejder løbende med at udvikle og styrke samarbejdet mellem Dagtilbudsområdet og BØFA, så sammenhængen i den tidlige indsats styrkes yderligere i fremtiden.

Samarbejde med Sundhedsplejen

Sundhedsplejen har et tæt samarbejde med dagplejen ikke mindst om de såkaldt pipelinebørn og børn, der "tæller for to" (børn, der optager to pladser i en dagpleje). Der er endvidere etableret et tæt samarbejde mellem Sundhedsplejen og de pædagogiske konsulenter. Det er et samarbejde, der fortsat er under udvikling, og som skal sikre en kontinuerlig og tidlig forebyggende, relevant indsats for de familier, der har behov for det.

STRUKTURELLE RAMMER FOR DAGTILBUD

PERSONALE

Personalefordeling

De sidste tre år har der været en relativ stabil fordeling mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere. Der har været en stigning af antal ansatte på Dagtilbudsområdet; der er ansat 43 flere medarbejdere på området. Det kan forklares med et højere antal børn, hvor Rødovre Kommune bl.a. har åbnet Børnehuset Espelunden og Børnehuset Kæret.

	Pædagog*	Pædagog-procent	Pædagogmedhjælpere**	Pædagogmedhjælpere i procent	Antal pædagogisk ansatte i alt (årsværk)
2018	258	65%	139	35%	397
2019	274	64%	154	36%	428
2020	283	64%	157	36%	440

Tabel 2: Oversigt over personalefordeling på Dagtilbudsområdet.

*Pædagoger (ledere, souschefer og pædagoger).

**Pædagogmedhjælpere (pædagogmedhjælpere og Pædagogiske Assistent Uddannede (PAU)).

Herudover er følgende øvrige personaler ansatte:

	Årsværk i 2020
Pædagogisk ressourcepædagog	13
Kulturpædagoger	3
Køkkenmedarbejdere	15
Dagplejere	66
Øvrige (heriblandt 30 studerende)	45

Tabel 3: Oversigt over øvrige ansatte.

Rekruttering

Med den nye styrkede pædagogiske læreplan er der lovmæssigt sat fokus på, at der skal være høj pædagogisk kvalitet i landets dagtilbud. Den pædagogiske kvalitet skal bl.a. løftes ved hjælp af implementering af de minimumsnormeringer, som Regeringen udmønter midler til frem til 2024, og hvor Rødovre Kommune har vedtaget en hurtigere indfasning af minimumsnormeringer end på landsplan.

Høj pædagogisk kvalitet kræver dygtige pædagogiske ledere og medarbejdere. Derfor skal Rødovre gøre en særlig indsats for at tiltrække de bedste medarbejdere for, at Rødovre også på sigt kan udvikle kvaliteten.

Vi ser i stigende grad rekrutteringsudfordringer på pædagogområdet både nationalt og i Rødovre. Det udfordrer Rødovre Kommunes ønske om en høj pædagogandel i forbindelse med implementering af minimumsnormeringer på Dagtilbudsområdet og ønsket om høj kvalitetsdagtilbud. Forvaltningen skal undersøge, hvordan Rødovre kan gøre en særlig indsats for at tiltrække og fastholde dygtige pædagoger fremover. Det kan fx være igennem uddannelse af studerende, styrket praktikindsats, merituddannelse og ikke mindst kompetenceudvikling og fastholdelse af vores nuværende pædagoger.

Sygefravær

Dagtilbudsområdet har et måltal for sygefravær på max 4,7 %. Dagtilbudsområdet har de seneste tre år ligget over måltallet dog med et fald i 2020. Det kan skyldes at Covid-relateret sygdom ikke er omfattet af opgørelsen.

Årstal	Sygefravær i %
2018	5,9%
2019	6,4%
2020	5,2%

Tabel 4: Oversigt over sygefravær i procent i 2018, 2019 og 2020.

En sygefraværspcent på 5,2 % svarer til, at der på årsbasis er 32 årsværk, der er sygemeldte hver dag. Der er et stort fokus på at få nedbragt Dagtilbudsområdets sygefravær. Det sker i et samarbejde mellem HR og Udvikling, dagtilbudslederne og Børne- og Kulturforvaltningen.

Kompetenceudvikling

På Dagtilbudsområdet har der i 2019 og 2020 været afviklet en række centralt planlagte kompetenceudviklingsforløb, der skal understøtte implementeringen af den nye styrkede læreplan. Dagtilbudsområdet har modtaget en række statslige puljemidler til kompetenceudvikling. Derudover har Dagtilbudsområdet ca. 440.000 kr. til fælles kompetenceudvikling årligt. Disse kompetenceudviklingsmidler fordeles af et efteruddannelsesudvalg. Flere af kompetenceudviklingsforløbene har været udskudt på grund af Covid-19. Rødovre Kommune har desuden modtaget statslige puljemidler til uddannelse af medarbejdere på 0-2-årsområdet. Uddannelsesdagene afvikles i efteråret 2021/foråret 2022.

	Antal medarbejdere
Diplommoduler til fagligt fyrtårne – ledere (statslige puljemidler)	20

	Antal medarbejdere
Diplommoduler og PAU til faglige fyrtårne – medarbejdere (statslige puljemidler)	57
Fyraftensmøder 2019 og 2020 (udsat til efterår 2021) – Efteruddannelsesudvalget	Alle medarbejdere inviteres med over to dage
Pædagogmerituddannelse – Efteruddannelsesudvalget	2
1.000-dages programmet om tidlig indsats: Uddannelse af dagplejere samt og vuggestuepædagoger og –medhjælpere – (statslige puljemidler). Uddannelse udsat pga. Covid – opstarter i efteråret 2021.	68

Tabel 5: Oversigt over antal medarbejdere på uddannelse i 2019 - 2021

MINIMUMSNORMERINGER

Regeringen har besluttet, at der skal være lovbundne minimumsnormeringer på Dagtilbudsområdet fra 2024. Midler til indfasning af minimumsnormeringer sker via statslige puljemidler. Rødovre Kommunes kommunalbestyrelse besluttede ved budget 2021, at fremrykke indfasningen af minimumsnormeringer. Samtidig er der i Rødovre en politisk beslutning om at fastholde en fordeling på 70-30 mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere, så den faglige kvalitet fortsat udvikles og løftes.

Forholdet mellem børn og voksne kan opgøres på mange måder. I denne rapport har Dagtilbudsområdet valgt beregningen fra Danmark Statistik, som også tidligere er blevet benyttet, og som derfor giver det bedst mulige sammenligningsgrundlag. I nedenstående tabel ses et relativt stabilt normeringstal mellem børn og voksne i Rødovre Kommune. Dagplejen har færre end tre børn pr. voksen henover året, mens der er 3,1-3,2 0-2 årige pr. voksen i dagtilbuddene. For de 3-5 årige er der i perioden 6,0-6,3 børn pr. voksen. Data for 2020 er i gang med at blive valideret og forventes offentliggjort fra Danmarks statistik primo september 2021. Når data fra 2020 bliver offentliggjort er det vigtigt at holde sig for øje, at dagtilbuddene har ansat mange løse vikarer i 2020 for at kunne overholde Covid-19-restriktionerne.

Historik over normering (barn pr. voksen)			
Dagtilbudstype	2017	2018	2019
Dagplejen	2,8	2,7	2,8
Dagtilbud 0-2 årige	3,2	3,1	3,2
Dagtilbud 3-5 årige	6,3	6,0	6,1

Tabel 6: Oversigt over normeringer i henholdsvis 2017, 2018 og 2019.

FYSISKE RAMMER I RØDOVRE KOMMUNES DAGTILBUD

Høj pædagogisk kvalitet stiller krav til de fysiske rammer for børn og personale. I den seneste revision af Dagtilbudsloven stilles der således også stigende krav til den pædagogiske indretning. Dagtilbudsområdet betegner den pædagogiske indretning som de fysiske læringsmiljøer både indenfor og udenfor.

Dagtilbudsområdets bygningsmasse er efterhånden af ældre karakter, og flere af bygningerne trænger til en renovering, for at de kan leve op til kravene om tidssvarende læringsmiljøer for børnene, og et godt fysisk arbejdsmiljø for de ansatte. Erfaringer fra området viser endvidere, at det er vanskeligt at rekruttere kvalificeret personale til nedslidte og utidssvarende fysiske rammer. Ældre dagtilbud er indrettet i en anden tid, og der er

sjældent plads til at samle små grupper af børn, så de kan fordybe sig, eller til at et barn, der har brug for en pause, kan finde plads og ro til det. Vi skal huske, at børn i dag har meget lange "arbejdsdage".

For at sætte fokus på de fysiske læringsmiljøer og vedligeholdelsen, arbejder Kommunalbestyrelsen for, at der skal udarbejdes en langsigtet investeringsplan for Dagtilbudsområdet. Planen vil eksempelvis kunne tage højde for:

- kapacitetsbehovet for pladser på kort, mellem og lang sigt,
- bygningsmassens stand, herunder miljø- og klimaforhold fx klimaskærm,
- bygningernes indvendige fysiske rammer (læringsmiljøer og legepladsernes sikkerhed og indretning (uden-dørs læringsmiljøer) samt
- muligheden for at levere lovpligtige frokostmåltider til alle børn, såfremt forældrene ønsker det.

På Dagtilbudsområdet er der fokus på udviklingen i børnetal men også på, hvordan et skifte fra for få pladser til en mere stabil efterspørgsel af pladser håndteres i de kommende år. Hvis der skulle opstå et mindre fald i børnetallet, anbefales det, at der sker en udfasning af overskydende kapacitet strategisk klogt både bygningsmæssigt, pædagogisk og økonomisk.

Tilpasning af fysiske rammer på Dagtilbudsområdet i 2019 og 2020

Et stigende børnetal de senere år har resulteret i en række nye dagtilbud og udvidelser af eksisterende dagtilbud. Samtidig har det været nødvendigt at lukke dagtilbud på grund af ringe byggeteknisk stand. Derudover har Børneinstitutionen Broparken siden slutningen af 2020 været i gang med en omfattende renovering, hvor der foreløbigt er afsat 5 mio. kr., som dækker to af fire etaper af renoveringen.

Børneinstitutionen Søtorp

I 2019 blev der opført en midlertidige pavillon i Søtorp, hvor der er plads til 20 0-2 årige. I medio 2021 forventes der at være opført en permanent tilbygning til Søtorp, som erstatter pavillonen.

Børnehuset Espelunden

I 2019 blev Espelunden opført. Der er plads til 240 enheder. Det udmøntes pt. som 70 0-2 års pladser og 100 3-5 års pladser.

Friluftsbørnehaven Valhøj og Børneinstitutionen Skanderup

I 2020 blev Friluftsbørnehaven Valhøj sammenlagt med Børneinstitutionen Skanderup og den fysiske lokalitet nedlagt. I alt blev der nedlagt 38 3-5 års pladser.

Børnehuset Kæret

Primo 2020 blev Børnehuset Kæret leaset for en 5-årig periode. Der er plads til 160 enheder. Det udmøntes pt. som 40 0-2 årspladser og 52 3-5-årspladser. Det vil sige, at der er 18 3-5 års pladser, der stadig ikke er taget i brug.

Børnehuset Kompasset

I. maj 2021 blev Børnehuset Kompasset midlertidigt lukket, da bygningerne er planlagt til at blive energirenoveret. Kompasset husede 20 0-2 årige og 95 3-5 årige.

Børnehuset Islemark

Børnehuset Islemark blev pr. 1. maj 2021 i forbindelse med overflytning af børn fra Kompasset indrettet en ekstra stue med plads til 20 3-5-årsbørn.

Børnehuset Skibet

Børnehuset Skibet påbegynder en større udvidelse i 2021. Udvidelsen forventes at stå færdig ultimo 2022. Det forventes at der er plads til yderligere 140 enheder.

FROKOSTORDNING OG VEDLIGEHOLD AF KØKKENER

Frokostordning er ifølge dagtilbudsloven obligatorisk. Alle børn i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner og privatinstitutioner skal efter § 19 have et sundt frokostmåltid alle hverdage. Af dagtilbudsloven fremgår det, at det skal være muligt hvert andet år at fravælge frokostordning, hvis denne er forældrefinansieret. Dette er tilfældet i Rødovre Kommunes børnehaver. I 2021 får 6 ud af 20 dagtilbud med børnehavebørn i Rødovre Kommune et forældrefinansieret frokostmåltid. Yderligere fire dagtilbuds forældre har ønsket frokostordning. Det er derfor besluttet politisk, at der skal etableres tre produktionskøkkener, mens et dagtilbud tilbydes at få frokosten leveret udefra, hvis forældrene godkender denne løsning.

I maj 2021 godkendte Kommunalbestyrelsen nye principper for, hvornår der kan etableres produktionskøkkener i de enkelte dagtilbud, og hvornår der leveres frokost til dagtilbuddet udefra. Principperne skal sikre den bedst mulige anvendelse af kommunens midler. Principperne er som følger:

- Der etableres produktionskøkken i et dagtilbud, hvis det kan ske uden inddragelse af grupperum, samt at køkkenet kan etableres uden større bygningsmæssige ændringer.
- Dagtilbud placeret i lejede bygninger kan ikke få etableret et produktionskøkken. Hvis forældrene ønsker frokost, leveres den fra ekstern leverandør, et samproduktionskøkken eller fra et plejecenter. Forældrene vil i forbindelse med frokostafstemning blive orienteret om, at maden vil blive leveret udefra.
- Der etableres produktionskøkkener, når der bygges nyt.
- Der ses ved hver nybygning, og større ombygninger i et dagtilbud, på muligheden for at udvide køkkenets produktion, så køkkenet kan levere frokost til andre dagtilbud.
- Udgiften til etablering af et produktionskøkken skal stå mål med antallet af børn i dagtilbuddet, samt tage hensyn til kommunens samlede økonomi.

Skal et dagtilbud have leveret mad udefra (fra andet dagtilbud eller ekstern leverandør), skal der fortsat etableres modtage- og opbevaringsfaciliteter efter gældende regler. For en større gennemsigtighed for forældrene og forældrebestyrelserne orienteres disse om principperne før hver afstemning om frokostordning samt hvilke muligheder den pågældende børnehave har, således at de kan træffe beslutning på et oplyst grundlag.

DIGITALISERING

Der har været et øget fokus på en digitalisering af Dagtilbudsområdet siden den nye persondataforordning trådte i kraft i maj 2018. Arbejdet med at sikre overholdelse af gældende GDPR-regler på Dagtilbudsområdet er fortsat i gang. Der har vist sig at være et behov for nye digitale arbejdsgange, som kan imødekomme sikker behandling af personfølsomme oplysninger. På baggrund af det øgede fokus på GDPR har virksomheden Imple-

ment med inddragelse af Dagtilbudsområdet og Digitaliseringsafdelingen lavet en analyse af Dagtilbudsområdets ønsker til og behov for digitalisering.

Sideløbende med opstarten af denne analyse har evalueringerne af et år med Covid-19 også vist, hvor vigtigt det er med adgang til sikre digitale arbejdsredskaber for ledere og medarbejdere på Dagtilbudsområdet. Samtidig fordrer desuden, at dagtilbuddene forholder sig til børn og digitalisering. Brug af for eksempel Aula, iPads og apps, miniprojektorer, Active Floors og digitale forstørrelsesglas er allerede en del af hverdagen i dagtilbuddene, og de fleste børn har som minimum et forhold til iPads i de læringsmiljøer de færdes i uden for dagtilbuddet. I løbet af de første år af børnenes skoletid, begynder også en virkelighed med smartboards, lektier på AULA, Tek-X, computere, egne mobiltelefoner og meget andet. Derfor er det en grundlæggende del af børns dannelse at lære at forholde sig til den digitale verden – også sammen med deres pædagoger i dagtilbuddene.

Rødovre Kommune fik i 2020 udarbejdet en analyse af status på digitalisering i dagtilbuddene, og analysen pegede på fem temaer og to grundforudsætninger som retningsgivende for en digitaliseringsstrategi på Dagtilbudsområdet. Grundforudsætningerne i strategien er it-infrastruktur og GDPR. Temaerne handler om at skabe et fundament for digital dannelse i dagtilbuddene, muligheden for effektiv planlægning, et mere aktivt forældresamarbejde, nemmere adgang til faglig dygtiggørelse for medarbejderne og bedre overgange for børnene. Analysen er blevet udarbejdet blandt andet ved brug af interviews med medarbejdere og ledere fra dagtilbuddene samt medarbejdere fra Digitaliseringsafdelingen. Derudover blev der interviewet tre eksperter med stor viden om digitalisering på Dagtilbudsområdet med henblik på at give et samtdsblik som kontekst til en digitaliseringsstrategi på Dagtilbudsområdet i Rødovre Kommune.

DAGTILBUDSOMRÅDET I TAL

Antal dagtilbud

I nedenstående tabel ses en oversigt over antallet af dagtilbud i Rødovre Kommune. Kompasset (lukket midlertidigt pr. 1. maj 2021) er ikke indregnet i opgørelsen.

Antal dagtilbud				
Dagtilbudstype	Dagplejere	Vuggestuer	Børnehaver	Int. dagtilbud
Kommunalt dagtilbud	66	1	2	17
Selvejende dagtilbud			1	
Private dagtilbud			1	
Private passere	10			

Tabel 7: Oversigt over antal dagtilbud i Rødovre Kommune

Børnetal i perioden 2015 til 2021

Af tabellen ses udviklingen af indskrevne børn i dagtilbud eksklusive private institutioner og private passere siden 2015**.

Børn	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
0-2 årige	774	844	887	917	954	905	925*
3-5 årige	1.322	1.263	1.258	1.303	1.363	1.371	1.450*
Antal enheder	2.870	2.951	3.033	3.137	3.272	3.181	3.300*

Tabel 8: Udvikling af indskrevne børn i dagtilbud siden 2015

*Forventet pasningsbehov i 2021

** Data er udtryk for det gennemsnitlige antal indskrevne børn over året.

I tabellen fremgår udviklingen i indskrivning af 0-5 årige siden 2015 og frem til 2020. I tabellen fremgår desuden den forventede gennemsnitlige indskrivning i 2021. Tabellen viser et stigende behov for plader i perioden, omregnet til enheder udgør stigningen 311 enheder. Det svarer til 131 flere 0-2-årige og 49 flere 3-5-årige.

Mellemkommunal pasning

Mellemkommunal pasning er et område, der er vigtigt at medregne, når der tales om børnetal og kapacitet. Begrebet mellemkommunal pasning dækker over de Rødovre-børn, der bliver passet i andre kommuner, og de børn fra andre kommuner, der bliver passet i Rødovre. Der kan være mange grunde til, at man vælger at få passet sit barn i anden kommune end bopælskommunen. Der kan være et ønske om ikke at flytte barnet fra dagtilbuddet i forbindelse med en flytning, eller det kunne være muligt at få en plads tættere på bopælen eller arbejde i en anden kommune. Der er flere af nabokommunerne, der har delvist eller helt åbent for, at man kan skrive sig op på venteliste til en dagtilbudsplads. Blandt andet har Herlev, Ballerup, Hvidovre og Brøndby helt eller delvis åbne ventelister. Rødovre Kommune har lukket ventelisten for opskrivning af børn fra andre kommuner.

Det seneste år har Dagtilbudsområdet set en stigning inden for mellemkommunal pasning. I nedenstående model ses det, at der er tale om næsten en fordobling inden for mellemkommunal pasning.

Børn	Marts 2020	Marts 2021
Rødovre-børn i andre kommuner	133	178
Børn fra andre kommuner i Rødovre	67	50
Difference	66	128

Tabel 9: Oversigt over mellemkommunal pasning.

Det er et stort usikkerhedsmoment, når kapaciteten skal planlægges, da der principielt skal være en bufferkapacitet, der kan sikre, at der er plads til alle de Rødovre-børn, der passes i andre kommuner. I marts 2021 er der en difference på det mellemkommunale område på 128 børn – det svarer til et dagtilbud på størrelse med dagtilbuddet Kæret.

INDSATSOMRÅDER

EVALUERING OG LÆRINGSMILJØER

Data fra de seneste pædagogiske tilsyn i dagtilbuddene viser, at det især er vigtigt at fastholde udviklingen af dagtilbuddenes evalueringskultur, og dagtilbuddenes arbejde med fleksible læringsmiljøer, der tager afsæt i børnenes perspektiver. Der skal også være fokus på at udbygge arbejdet med at foretage evalueringer i dagtilbuddene, som er relevante for børnene og de læringsmiljøer, de er en del af. Dagtilbudsområdet vil i 2022 igangsætte yderligere tiltag på tværs af kommunens dagtilbud med fokus på refleksions- og evalueringskultur. Blandt andet vil der blive faciliteret læringsnetværk på tværs af dagtilbuddene, hvor dagtilbudsledere og faglige fyrtårne skal videndele om deres erfaringer med evalueringskultur og arbejde med brugen af pædagogisk dokumentation som data.

DIGITALISERING

Børn i dagtilbud skal stifte bekendtskab med digitale redskaber som en del af deres dannelse i en digital tidsalder. Dagtilbudsområdet skal leve op til GDPR-reglernes og dagtilbuddenes medarbejdere skal have de bedst mulige forudsætninger for at bruge tiden effektivt, når de har "tid til andet arbejde". Dagtilbudsområdet har derfor digitalisering som indsatsområde. Forarbejdet til en digitaliseringsstrategi er gjort, men før strategien for alvor kan føres ud livet, skal der først arbejdes på at tilvejebringe de nødvendige ressourcer, hvis projektet skal blive en succes. På baggrund af den tidligere beskrevne rapport fra Implement har Dagtilbudsområdet et ønske om, i samarbejde med Digitaliseringsafdelingen, at arbejde videre med en digitaliseringsstrategi for Dagtilbudsområdet.

BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Dagtilbudsområdet har skabt en ny proces for tidlig indsats. De kommende to år skal der prioriteres tid til, at indsatsen bliver implementeret i dagtilbuddene og forankres hos Dagtilbudsområdets tværgående samarbejdspartner. Derudover ser Dagtilbudsområdet en stigning i antallet af børn med særlige behov, hvilket øger efterspørgslen på forskellige indsatser for børnene. For bedre at kunne dokumentere udviklingen af børn med særlige behov, så vil Dagtilbudsområdet udvikle en mere systematiseret dataindsamling på det specialiserede område. Datagrundlaget skal både dokumentere udviklingen inden for området og effekten af de specialpædagogiske indsatser.

HELHEDSPLAN FOR BYGNINGER

En forudsætning for høj pædagogisk kvalitet er, at dagtilbuddene har gode og tidssvarende læringsmiljøer, Læringsmiljøer, der også giver mulighed for fordybelse med mindre grupper af børn. Dertil kommer, at alle børn har behov for at kunne tage en pause fra fællesskabet i løbet af dagen, og det kræver, at der plads og rum til det. Derfor er det en ambition, at alle kommunens dagtilbud skal have tidssvarende læringsmiljøer både inde og ude. Kommunalbestyrelsen har besluttet, at der skal arbejdes med mere langsigtede investeringsplaner for blandt andet Dagtilbudsområdet. En helhedsplan kan indeholde mange elementer som for eksempel: standen på bygningernes klimaskærme, dagtilbuddene indvendige og udvendige læringsmiljø, renoveringsbehov, prognoser i forhold til kapacitet og befolkningsudvikling i forskellige bydele, såvel som at der er behov for en strategi for hvornår der renoveres og hvornår der er behov for at udfase dagtilbudsbygninger og dermed i stedet bygges nyt. Derfor er det nødvendigt med et stort tværgående samarbejde i organisationen for at udarbejde en helhedsplan.

Det er centralt at få moderniseret dagtilbuddenes fysiske rammer både for børn og voksnes skyld. Erfaringer fra området viser endvidere, at det er vanskeligt at rekruttere kvalificeret personale til nedslidte og utidssvarende fysiske rammer.

BILAG: TILSYNSKONKLUSIONER

Se separat dokument.